

2015 TILINPÄÄTÖS

Sisällysluettelo

1	Tuloslaskelma 1.1.–31.12.2015	4
2	Tase 31.12.2015	5
3	Rahoituslaskelma 2015	7
4	Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	8
4.1	Konsernitilinpäätös	8
4.2	Tulos ja siirto eläkevastuurahastoon	8
4.3	Maksutulo ja eläkkeet	8
4.4	Sijoitusten arvostaminen	9
4.5	Sijoitusten nettotuotto tuloslaskelmassa	10
4.6	Arvopapereiden lainaaminen	10
4.7	Rahoitusvakuudet	10
4.8	Sijoitusten tuotto	10
4.9	Muun omaisuuden kuin sijoitusten arvostaminen	10
4.10	Kunnallisen eläkejärjestelmän karttuneiden etuuksien pääoma- arvo	11
4.11	Suunnitelman mukaiset poistot	11
4.12	Ulkomaanrahan määräiset erät	11
4.13	Vuokrasopimukset	11
4.14	Toimintakulut ja poistot	11
4.15	Eläkepalvelujen tuottamisesta saadut korvaukset	11
4.16	Henkilökunnan eläketurva	12
5	Tuloslaskelman liitetiedot	13
5.1	KuEL-maksusuodet ¹⁾	13
5.2	KuEL-eläkkeet ²⁾	14
5.3	Eläkemenojen oikaisut ³⁾	14
5.4	Valtion eläkkeet ⁴⁾	15
5.5	Evankelis-luterilaisen kirkon eläkkeet ⁵⁾	16
5.6	Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläkkeet ⁶⁾	17
5.7	Sijoitusten nettotuotto ⁷⁾	18
5.8	Henkilöstökulut ⁸⁾	18
5.9	Toimintakulut ja poistot toiminnoittain ⁹⁾	19
5.10	Saadut korvaukset ¹⁰⁾	20
6	Taseen liitetiedot	21
6.1	Sijoitukset ¹¹⁾	21
6.2	Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden muutokset ¹²⁾	22
6.3	Lainakanta lainanottajittain ¹³⁾	22
6.4	Muut saamiset ja ennakkomaksut ¹⁴⁾	23
6.5	Muut siirtosaamiset ¹⁵⁾	23
6.6	Eläkevastuurahasto ¹⁶⁾	24
6.7	Muut velat ¹⁷⁾	24
6.8	Siirtovelat ¹⁸⁾	24
6.9	Saamiset ja velat tytär- ja osakkuusyhtiöt ¹⁹⁾	25
6.10	Kiinteistöt, kiinteistöosakkeet ja muut kiinteistösijoitukset ²⁰⁾	26
6.11	Suurimmat osakeomistukset ²¹⁾	30
6.12	Osakerahastot ²²⁾	33
6.13	Rahasto-osuudet ²³⁾	33
6.14	Suurimmat pääomasijoitukset ²⁴⁾	34
6.15	Hedge-rahastot ²⁵⁾	36
6.16	Muut tytär- ja osakkuusyhtiöiden osakkeet ²⁶⁾	37
6.17	Suurimmat joukkovelkakirjaomistukset liikkeeseenlaskijoittain ²⁷⁾	38
6.18	Korkorahastot ²⁸⁾	39
6.19	Valuuttarahastot ²⁹⁾	39
7	Muut liitetiedot	40

7.1	Johdannaissopimukset.....	40
7.2	Vastuut	42
7.3	Kunnallisen eläkejärjestelmän karttuneiden etuuksien pääoma- arvo	43
7.4	Kevaa kuvaavia keskeisiä lukuja	44
7.5	Sijoitusjakauma (käyvin arvo)	44
7.6	Sijoitusten nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvo) ...	45
7.7	Sijoitusomaisuuden tuotto- ja riskiluvut *)	45
8	Tilinpäätöksen ja hallituksen toimintakertomuksen päiväys ja allekirjoitus	46
9	Tilintarkastuskertomus	46

1 Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2015

	2015		2014	
	euroa		euroa	
Maksutulot				
KuEL-maksuosuudet ¹⁾	5 013 257 509,42		4 970 562 814,95	
Työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksu	224 232 046,47		193 817 589,30	
Taloudellinen tuki	6 111 772,16		6 638 330,24	
	5 243 601 328,05		5 171 018 734,49	
Eläkemenot				
KuEL-eläkkeet ²⁾	-4 545 300 419,63		-4 350 680 941,78	
Eläkemenojen oikaisu ³⁾	7 157 471,66		10 256 520,27	
Taloudellinen tuki	-6 000 791,89		-6 531 406,04	
Kuntoutus	-15 226 631,00		-13 544 211,39	
	-4 559 370 370,86		-4 360 500 038,94	
RAHOITUSKATE	684 230 957,19		810 518 695,55	
Sijoitusten nettotuotto ⁷⁾	2 030 210 986,42		3 376 446 762,06	
RAHOITUS- JA SIJOITUSTOIMINNAN KATE	2 714 441 943,61		4 186 965 457,61	
Lakisääteiset nettomaksut				
Lakisääteiset maksut	-8 767 817,03		-10 156 292,01	
Saadut korvaukset ¹⁰⁾	2 503 248,97	-6 264 568,06	<u>2 966 618,55</u>	-7 189 673,46
Nettotoimintakulut				
Toimintakulut				
Henkilöstökulut ^{8),9)}	-40 544 656,75		-40 820 229,74	
Muut toimintakulut ⁹⁾	-40 923 813,95		<u>-53 383 113,34</u>	
	-81 468 470,70		-94 203 343,08	
Poistot ⁹⁾	-6 260 386,31		-6 990 457,44	
Saadut korvaukset ^{9), 10)}	22 434 733,73	-65 294 123,28	25 346 499,58	-75 847 300,94
Muut tuotot ja kulut	194 348,53		114 858,11	
RAHASTOITUVA TULOS	2 643 077 600,80		4 104 043 341,32	
Eläkevastuurahaston vähennys / lisäys (-)	-2 643 077 600,80		-4 104 043 341,32	
TULOS	0,00		0,00	

Numerot ^{1),2),3)} jne.viittaavat liitetietojen vastaavaan kohtaan.

2 Tase 31.12.2015

VASTAAVAA	2015 euroa	2014 euroa
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet ¹²⁾	28 412 668,25	31 014 550,61
Sijoitukset		
Kiinteistösijoitukset		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet ¹¹⁾	2 775 844 751,01	2 644 474 823,63
Lainasaamiset tytä- ja osakkuusyhtiöiltä ^{13), 19)}	218 501 237,17	221 157 210,61
	2 994 345 988,18	2 865 632 034,24
Muut sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet ¹¹⁾	26 933 868 904,15	27 513 584 884,96
Rahoitusmarkkinavälineet ¹¹⁾	10 605 608 433,18	10 471 103 164,83
Lainasaamiset ¹³⁾	455 902 371,85	535 882 319,42
	37 995 379 709,18	38 520 570 369,21
Sijoitukset yhteensä ¹¹⁾	40 989 725 697,36	41 386 202 403,45
Saamiset		
Maksutulosaamiset	412 379 120,86	410 447 383,41
Saamiset tytä- ja osakkuusyhtiöiltä	1 559 831,99	3 711 464,42
Muut saamiset ¹⁴⁾	65 175 768,87	78 473 846,22
	479 114 721,72	492 632 694,05
Muu omaisuus		
Koneet ja kalusto ¹²⁾	3 048 454,28	3 316 758,51
Muut ¹²⁾	2 603 690,55	2 603 690,55
Rahat ja pankkisaamiset	3 660 697 716,65	502 667 465,63
	3 666 349 861,48	508 587 914,69
Siirtosaamiset ja ennakkomaksut		
Ennakkomaksut ¹⁴⁾	352 814 953,94	334 734 188,10
Kertyneet korot	108 870 694,80	139 436 725,53
Muut siirtosaamiset ¹⁵⁾	95 299 450,81	98 888 694,08
	556 985 099,55	573 059 607,71
VASTAAVAA YHTEENSÄ	45 720 588 048,36	42 991 497 170,51

2 Tase 31.12.2015

VASTATTAVAA	2015	2014
	euroa	euroa
Eläkevastuurahasto ¹⁶⁾	44 948 763 056,34	42 305 685 455,54
Velat		
Velat tytär- ja osakkuusyhtiöille 19)	1 105 305,11	1 647 880,72
Muut velat ¹⁷⁾	476 523 680,64	298 337 266,19
	477 628 985,75	299 985 146,91
Siirtovelat ja saadut ennakkomaksut		
Siirtovelat ¹⁸⁾	274 576 243,87	367 257 826,27
Saadut ennakkomaksut	19 619 762,40	18 568 741,79
	294 196 006,27	385 826 568,06
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	45 720 588 048,36	42 991 497 170,51

3 Rahoituslaskelma 2015

	2015	2014
	euroa	euroa
Eläkevastuurahaston vähennys/lisäys	2 643 077 600,80	4 104 043 341,32
Oikaisut:		
Arvonmuutokset	1 872 199 724,72	-482 706 522,61
Poistot	6 260 386,31	6 990 457,44
Myyntivoitot ja -tappiot	-4 601 684 477,90	-3 294 880 253,04
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	-80 146 766,07	333 447 023,11
Saamisten vähennys (+)/lisäys(-)	29 592 480,49	-387 851 239,18
Velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	185 560 583,43	48 175 999,90
Liiketoiminnan rahavirta	135 006 297,85	-6 228 216,17
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-3 026 414 152,89	844 061 636,94
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot	3 390 199,72	-810 006,43
Investointien rahavirta	-3 023 023 953,17	843 251 630,51
Rahavarojen muutos	3 158 030 251,02	-849 479 846,68
Rahat ja pankkisaamiset 1.1.	502 667 465,63	1 352 147 312,31
Rahat ja pankkisaamiset 31.12.	3 660 697 716,65	502 667 465,63
Muutos	3 158 030 251,02	-849 479 846,68

4 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Kevan kirjanpito ja tilinpäätöksen laadinta perustuvat kunnalliseen eläkelakiin (KuEL), jonka mukaan tilinpäätöksen laadinnassa on noudatettava soveltuvin osin kirjanpitolakia. Kevan toimintaa valvoo valtiovarainministeriö sekä rahoitustoiminnan suunnittelun ja sijoitustoiminnan osalta Finanssivalvonta. Valtion eläketurvan toimeenpanon osalta Kevaa valvoo myös Valtiontalouden tarkastusvirasto ja eduskunnan tarkastusvaliokunta.

4.1 Konsernitilinpäätös

Kirjanpitolain mukaan tytäryritysten tilinpäätökset voidaan jättää yhdistelemättä, jos yhdisteleminen on tarpeetonta oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Näin ollen Keva-konsernille ei laadita konsernitilinpäätöstä.

Pääosan tytär- ja osakkuusyhtiöistä muodostavat keskinäiset kiinteistö- ja asuntoyhtiöt, jotka on pääosin rahoitettu omistajien (lähinnä Kevan) toimesta. Yhtiöiden vuokratuotot maksetaan osakkaille ja kulut katetaan osakkailta perittävillä yhtiövastikkeilla. Tuottojen ja kulujen sisältyessä Kevan tilinpäätökseen on yhdistelemättä jättämisen merkitys tulokseen, taseeseen ja eläkevastuurahastoon vähäinen. Osakkuusyhtiö Kuntarahoitus Oyj harjoittaa eläkelaitoksen toiminnasta poikkeavaa luottolaitostoimintaa. Sijoituksen vaikutus eläkelaitoksen tulokseen ja taseeseen ei ole olennainen. Muiden tytär- ja osakkuusyhtiöiden merkitys on vähäinen.

4.2 Tulos ja siirto eläkevastuurahastoon

Tuloslaskelman vuosittaisten tulojen ja menojen erotus ”Rahastoituva tulos”, lisätään/vähennetään taseen eläkevastuurahastoon/-rahastosta. Tämän siirron jälkeen tilikauden tulos on nolla.

Eläkevastuurahastoon sisältyy myös sijoitusomaisuuden käyvän arvon ja hankintamenon erotuksena kertynyt realisoitumaton arvonmuutos, joka on kirjattu tulokseen.

4.3 Maksutulo ja eläkkeet

KuEL-maksuosuudet koostuvat kolmesta osasta, palkkaperusteisesta maksusta, eläkemenoperusteisesta maksusta sekä varhaiseläkemenoperusteisesta maksusta. Palkkaperusteinen maksuosuus kirjataan tilinpäätökseen ennakkomaksujen suuruisena. Eläkemenoperusteinen ja varhaiseläkemenoperusteinen maksu kirjataan ja peritään valtuuskunnan päätöksen suuruisena. Tilinpäätökseen kirjataan myös edellisen vuoden palkkaperusteisten ennakkomaksujen ja lopullisen maksun erotus.

KuEL-eläkemenot kirjataan tilinpäätökseen pääsääntöisesti maksuperusteisesti.

Valtion eläkkeiden maksamiseen tarvittavien varojen siirrosta on päätetty valtioneuvoston asetuksen (784/2010) 1§:ssä. Evankelis-

luterilaisen kirkon ja Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläkkeiden maksamiseen tarvittavien varojen siirrosta on päätetty valtioneuvoston asetuksen (1299/2011) 1§:ssä. Näillä maksuilla ei ole Kevan tilinpäätökseen tulosvaikutusta. Bruttomääräiset eläkemaksut eritellään tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Valtion eläkerahaston ja Kirkon keskusrahaston pankkitileille kerättävillä valtion ja evankelis-luterilaisen kirkon eläkemuksuilla ei ole vaikutusta Kevan tilinpäätökseen.

4.4 Sijoitusten arvostaminen

Sijoitusomaisuuden arvostamisessa sovelletaan kirjanpitolain (5 luku 2a§) mahdollisuutta arvostaa rahoitusvälineet tilinpäätöksessä käypään arvoon. Rahoitusvälineet koostuvat tase-erästä sijoitukset, pois lukien sijoituskiinteistöt, omassa käytössä olevat kiinteistöt sekä asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osakkeet ja osuudet.

Myös kiinteistösijoitukset arvostetaan käypään arvoon, poikkeuksena omassa käytössä olevat kiinteistöt, jotka arvostetaan suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintahintaan sekä omassa käytössä olevat asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osakkeet, jotka arvostetaan hankintahintaan tai sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistösijoitukset arvostetaan käypään arvoon kiinteistökohteittain käyttäen pääasiassa tuottoarvomenetelmää. Ulkopuoliset kiinteistöarvioijat arvioivat yksittäiset kiinteistöt säännöllisin väliajoin ja päivittävät arviot vuosittain. Kiinteistörahastojen käypinä arvoina käytetään ensisijaisesti hallinnointiyhtiöiden ilmoittamia tilinpäätöshetken nettovarallisuusarvoja (ns. NAV-arvo). Mikäli tilinpäätöshetken kyseistä arvoa ei ole saatavilla, käytetään viimeistä saatavilla olevaa arvoa, oikaistuna arvostuksen jälkeen tapahtuneilla pääomamuutoksilla ko. rahastossa. Nettovarallisuusarvon puuttuessa, arvostetaan kiinteistörahasto-osuus jäljellä olevaan hankintamenoon.

Noteerattujen osakkeiden käypänä arvona käytetään vuoden viimeisintä saatavilla olevaa kaupantekokurssia (closing price). Muiden osakkeiden ja osuuksien käypänä arvona pidetään luotettavaan arvioon perustuvaa todennäköistä luovutushintaa, tai sellaisen puuttuessa hankintamenoa. Pääomarahasto-osuuksien käypänä arvona käytetään ensisijaisesti hallinnointiyhtiöiden ilmoittamia tilinpäätöshetken nettovarallisuusarvoja (ns. NAV-arvo). Mikäli tilinpäätöshetken kyseistä arvoa ei ole saatavilla, käytetään viimeistä saatavilla olevaa arvoa, oikaistuna arvostuksen jälkeen tapahtuneilla pääomamuutoksilla ko. rahastossa. Nettovarallisuusarvon puuttuessa, arvostetaan pääomarahasto-osuus jäljellä olevaan hankintamenoon. Sijoitusrahastojen käypänä arvona käytetään viimeisintä saatavilla olevaa hallinnointiyhtiön ilmoittamaa rahasto-osuuden arvoa.

Rahoitusmarkkinavälineiden käypänä arvona käytetään viimeisintä saatavilla olevaa kaupantekokurssia (closing price) tai todennäköistä luovutushintaa. Käypä arvo ei sisällä kertyneitä korkoja, jotka sisältyvät siirtosaamisiin (ns. clean price).

Johdannaissopimuksiin ei sovelleta kirjanpidollista suojauslaskentaa ja ne arvostetaan, muiden rahoitusvälineiden tavoin, taseessa käypään arvoon ja arvonmuutokset kirjataan tulosvaikutteisesti.

Johdannaissopimusten käypänä arvona käytetään tilinpäätöspäivän julkisesti noteerattua markkinahintaa tai vastaavan sopimuksen luotettavana pidettyä markkinahintaa, todennäköistä luovutushintaa tai ulkopuolisen tahon antamaa arviota. Optiopreemioiden ennakkomaksut esitetään osana johdannaissopimusten käypää arvoa sijoitusomaisuudessa. Käypä arvo on summa, joka olisi saatu tai tullut maksettavaksi, mikäli sopimukset olisi suljettu vastakkaisilla sopimuksilla tilinpäätöshetkellä.

Lainasaamisten käypänä arvona pidetään nimellisarvoa tai tätä alemmaa todennäköistä arvoa.

4.5 Sijoitusten nettotuotto tuloslaskelmassa

Käypään arvoon arvostettavien sijoitusten kaikki arvonmuutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Sijoitusten nettotuotto sisältää sekä realisoituneet tuotot ja kulut että sijoitusten arvostuserojen muutoksen tilivuoden aikana.

4.6 Arvopapereiden lainaaminen

Tiedot tilinpäätöshetkellä arvopapereiden lainaussopimuksilla lainaksi luovutetuista arvopapereista on kerrottu tilinpäätöksen liitetiedoissa. Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tilinpäätöshetkellä avoinna olevien lainaussopimusten vastapuolena on selvitysyhteisö, jolle lainaksiottaja on asettanut lainoista vakuuden.

4.7 Rahoitusvakuudet

Sitoumusten vakuudeksi annetut raha- tai arvopaperivakuudet (mm. johdannaissopimuksista) sisältyvät taseeseen ja arvostetaan tilinpäätöksessä käypään arvoon. Annetuista vakuuksista esitetään selvitys liitetiedoissa.

4.8 Sijoitusten tuotto

Sijoitusten tuottoprosentti suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan erikseen kullekin sijoituslajille ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon päivittäin tai kuukausittain aikapainotetut kassavirrat. Laskennassa käytetään ns. mukautettua Dietzin aika- ja rahapainotettua kaavaa, jossa sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuna, sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

4.9 Muun omaisuuden kuin sijoitusten arvostaminen

Aineettomien hyödykkeiden, koneiden ja kaluston kirjanpitoarvo on hankintameno vähennettynä suunnitelma- ja arvonalentumispoistoilla. Hankintamenoon sisällytetään hankinnasta välittömästi johtuvat menot.

Maksutulosaamiset ja muut saamiset arvostetaan nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahat ja pankkisaamiset arvostetaan nimellisarvoon.

4.10 Kunnallisen eläkejärjestelmän karttuneiden etuuksien pääoma-arvo

Kunnallisen eläkejärjestelmän karttuneiden etuuksien pääoma-arvoa ei esitetä taseessa, vaan se on tilinpäätöksen liitetiedoissa esitettävä arvio sekä maksussa olevista että tilikauden loppuun mennessä karttuneista vielä maksamattomista KuEL-eläkkeistä aiheutuvista eläkemenoista.

Arviota laskettaessa käytetään Tilastokeskuksen väestöennusteeseen perustuvaa kuolevuutta. Eläkemenon nykyarvon määrittämisessä käytetään 3 prosentin diskonttokorkoa.

4.11 Suunnitelman mukaiset poistot

Kuluvien hyödykkeiden hankintameno kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaisina poistoina kuluksi käyttäen seuraavia taloudellisia pitoaikoja:

- rakennukset ja rakennelmat 20 - 40 vuotta
- rakennusten tekniset laitteet 15 vuotta
- koneet ja kalusto 5 vuotta
- muut pitkävaikutteiset menot 3 - 10 vuotta

4.12 Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan euromääräisiksi käyttäen tapahtumapäivän valuuttakurssia. Tilinpäätöksessä ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä käypään arvoon arvostettavat erät on arvostettu tilinpäätöspäivän Euroopan Keskuspankin keskikurssiin. Kurssierot on kirjattu tulosvaikutteisesti.

4.13 Vuokrasopimukset

Aineellisia hyödykkeitä koskevat vuokraleasing-sopimukset on käsitelty ns. käyttöleasing-sopimuksina.

4.14 Toimintakulut ja poistot

Toimintakulut ja poistot esitetään omina erinään tuloslaskelmassa, oikaistuna saaduilla korvauksilla. Toimintokohtainen jako eläke-toiminnon, sijoitustoiminnon ja hallinnon kesken on esitetty liitetiedoissa.

4.15 Eläkepalvelujen tuottamisesta saadut korvaukset

Keva on hoitanut lakisääteisesti valtion eläkejärjestelmän toimeenpanoa henkilöasiakkaiden osalta vuoden 2011 alusta sekä evankelis-luterilaisen kirkon ja Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläkejärjestelmän toimeenpanoa vuoden 2012 alusta. Valtion

eläkejärjestelmän toimeenpanosta aiheutuvista kustannuksista valtio on maksanut korvausta Kevalle Valtioneuvoston asetuksen (784/2010) 2 § mukaisesti. Evankelis-luterilainen kirkko ja Kansaneläkelaitos ovat maksaneet eläkejärjestelmiensä toimeenpanosta aiheutuvista kustannuksista korvausta valtioneuvoston asetuksen (1299/2011) 2§ mukaisesti. Korvauksen määrä on laskettu valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:ssä tarkoitettua omakustannusarvoa vastaavasti. Vuoden 2013 alusta Keva on hoitanut valtion eläketurvan valtiotyönantajiin liittyvät lakisääteiset tehtävät ja sopimusperustaisen evankelis-luterilaisen kirkon eläkemaksujen keräämisen.

Saadut kustannusten korvaukset toimintakuluista ja poistoista on esitetty suoriteperusteisesti tuloslaskelman ”Nettotoimintakulujen” ryhmässä, johon sisältyvät myös määrältään vähäisemmät korvaukset esimerkiksi jäsenyhteisöjen omien lisäeläkkeiden maksupalvelusta. Lakisääteisistä maksuista saadut korvaukset on esitetty ”Lakisääteiset nettomaksut” ryhmässä.

4.16 Henkilökunnan eläketurva

Kevan henkilökunnalle on järjestetty kunnallisen eläkelain (KuEL) mukainen eläketurva.

5 Tuloslaskelman liitetiedot

5.1 KuEL-maksusuudet ¹⁾

	2015	2014
Maksusuuslaji	euroa	euroa
Palkkaperusteinen maksu		
työnantajan osuus	2 892 998 155,08	2 808 907 277,91
palkansaajien eläkemaksu	<u>1 041 009 590,29</u>	<u>1 005 396 418,41</u>
	3 934 007 745,37	3 814 303 696,32
Eläkemenoperusteinen maksu	946 000 000,00	1 005 000 000,00
Varhaiseläkemenoperusteinen maksu	134 000 000,00	152 000 000,00
Vuoden KuEL-maksut yhteensä	5 014 007 745,37	4 971 303 696,32
Edellisten vuosien oikaisut yhteensä	-750 235,95	-740 881,37
KuEL-maksusuudet yhteensä	5 013 257 509,42	4 970 562 814,95

5.2 KuEL-eläkkeet ²⁾

Eläkelaji	2015 euroa	2014 euroa
Vanhuuseläke	3 749 162 669,91	3 538 975 968,69
Varhennettu vanhuuseläke	136 261 259,12	135 170 523,37
Työkyvyttömyyseläke	379 847 839,11	387 567 361,46
Yksilöllinen varhaiseläke	2 279,87	5 912,83
Työttömyyseläke	13 994,58	99 347,04
Perhe-eläke	181 435 948,56	181 775 090,66
Osa-aikaeläke	42 811 101,57	54 258 956,69
Kuntoutustuki	54 762 709,26	51 993 929,10
Kuntoutuskorotus	810 298,15	734 351,60
	4 545 108 100,13	4 350 581 441,44
EY-eläkkeiden siirtokorvaukset	192 319,50	99 500,34
Yhteensä	4 545 300 419,63	4 350 680 941,78

5.3 Eläkemenojen oikaisut ³⁾

	2015 euroa	2014 euroa
Palautuneet eläkkeet	4 335 073,74	3 670 820,03
Muut oikaisut	2 822 397,92	6 585 700,24
Yhteensä	7 157 471,66	10 256 520,27

5.4 Valtion eläkkeet ⁴⁾

	2015	2014
	euroa	euroa
Menot eläkelajeittain		
Vanhuseläke	3 547 237 137,15	3 466 167 013,90
Varhennettu vanhuuseläke	119 726 082,53	120 987 374,09
Työkyvyttömyyseläke	128 351 194,14	139 878 026,16
Yksilöllinen varhaiseläke	37,71	
Osa-aikaeläke	15 390 360,88	19 062 123,93
Työttömyyseläke	0,00	350 462,09
Perhe-eläke	322 776 093,59	327 671 065,93
Kuntoutusraha	1 384 173,39	1 390 280,97
Kuntoutuskorotus	110 572,30	112 997,64
Kuntoutustuki	10 829 630,79	10 801 001,64
Kuntoutus- ja kulukorvaukset	132 439,14	156 432,12
Menot yhteensä	4 145 937 721,62	4 086 576 778,47
Kustannustenjaon maksut ja hyvitykset (netto)¹⁾	294 363 285,81	265 198 906,52
Menot yhteensä	4 440 301 007,43	4 351 775 684,99
Tulot		
Saadut ennakot	-4 472 526 000,00	-4 366 193 004,00
Palautetaan liikaa saadut ennakot	32 224 992,57	14 417 319,01
Tulot yhteensä	-4 440 301 007,43	-4 351 775 684,99
Tulosvaikutus Kevan tulokseen	0,00	0,00

¹⁾ Kustannustenjako sisältää eri kustannustenjakojen yhteydessä Eläketurvakeskuksessa selvittävät erät, muut muissa eläkelaitoksissa valtion lukuun maksettavat eläkkeet sekä EY-siirrot.

5.5 Evankelis-luterilaisen kirkon eläkkeet ⁵⁾

	2015	2014
	euroa	euroa
Menot eläkelajeittain		
Vanhuuseläke	172 664 597,83	163 012 582,80
Varhennettu vanhuuseläke	8 766 281,07	8 772 685,77
Työkyvyttömyyseläke	11 381 939,40	11 229 728,22
Ylimääräinen eläke	19 929,64	21 545,40
Yksilöllinen varhaiseläke	0,00	2 650,96
Osa-aikaeläke	851 769,79	1 226 306,10
Työttömyyseläke	6,98	11 358,89
Perhe-eläke	10 217 118,81	10 276 209,21
Kuntoutusraha	282 578,97	280 485,63
Kuntoutuskorotus	16 385,34	21 073,86
Kuntoutustuki	1 804 424,64	1 643 166,73
Kuntoutus- ja kulukorvaukset	37 026,54	39 152,81
Menot yhteensä	206 042 059,01	196 536 946,38
Kustannustenjaon maksut ja hyvitykset (netto) ¹⁾	-25 573 087,76	-20 849 480,32
Menot yhteensä	180 468 971,25	175 687 466,06
Tulot		
Saadut ennakot	-184 417 272,00	-176 869 164,00
Palautetaan liikaa saadut ennakot	3 948 300,75	1 181 697,94
Tulot yhteensä	-180 468 971,25	-175 687 466,06
Tulosvaikutus Kevan tulokseen	0,00	0,00

¹⁾ Kustannustenjako sisältää eri kustannustenjakojen yhteydessä Eläketurvakeskuksessa selvittävät erät, muut muissa eläkelaitoksissa Evankelis-luterilaisen kirkon lukuun maksettavat eläkkeet.

5.6 Kansaneläkelaitoksen henkilöstön eläkkeet ⁶⁾

	2015	2014
	euroa	euroa
Menot eläkelajeittain		
Vanhuuseläke	81 742 729,38	77 814 008,15
Varhennettu vanhuuseläke	5 074 608,88	5 122 482,61
Työkyvyttömyyseläke	4 526 539,24	5 032 733,35
Osa-aikaeläke	1 031 183,85	1 283 364,70
Perhe-eläke	2 963 966,50	3 009 569,19
Kuntoutusraha	69 161,04	58 008,17
Kuntoutuskorotus	1 364,18	7 384,20
Kuntoutustuki	427 381,87	353 586,17
Kuntoutus- ja kulukorvaukset	12 325,02	5 159,79
EY-eläkkeiden siirtokorvaukset	3,21	
Menot yhteensä	95 849 263,17	92 686 296,33
Kustannustenjaon maksut ja hyvitykset (netto) ¹⁾	-2 975 114,84	-2 162 095,11
Menot yhteensä	92 874 148,33	90 524 201,22
Tulot		
Saadut ennakot	-94 950 043,00	-86 373 408,00
Palautetaan liikaa saadut ennakot	2 075 894,67	-4 150 793,22
Tulot yhteensä	-92 874 148,33	-90 524 201,22
Tulosvaikutus Kevan tulokseen	0,00	0,00

¹⁾ Kustannustenjako sisältää eri kustannustenjakojen yhteydessä Eläketurvakeskuksessa selvittävät erät, muut muissa eläkelaitoksissa Kansaneläkelaitoksen lukuun maksettavat eläkkeet sekä EY-siirrot.

5.7 Sijoitusten nettotuotto ⁷⁾

	2015	2014
	euroa	euroa
Sijoitusten tuotot		
Korkotuotot	216 396 285,22	242 129 863,53
Osinkotuotot	98 254 837,60	157 333 835,14
Kiinteistötuotot	163 731 765,24	159 601 067,35
Myyntivoitot ja muut tuotot	7 672 273 823,07	4 339 676 069,05
	8 150 656 711,13	4 898 740 835,07
Sijoitusten kulut		
Kulut kiinteistösijoituksista	-65 564 673,52	-60 948 611,43
Myyntitappiot ja muut kulut	-4 182 681 326,47	-1 944 051 984,19
	-4 248 245 999,99	-2 005 000 595,62
Arvostuserojen muutos		
Osakkeet ja osakerahastot	-1 683 241 329,23	-612 068 534,66
Joukkovelkakirjat	-795 628 530,08	589 330 951,82
Lyhytaikaiset sijoitukset	294 807,66	53 213,14
Pääomarahastot	125 897 361,80	160 702 479,30
Hedge-rahastot	313 169 501,42	238 298 335,97
Listaamattomat osakkeet	56 806 841,79	-345 348,00
Kiinteistöt	66 202 182,38	14 841 844,51
Muut tytär- ja osakkuusyht. osakk.	38 554 950,04	37 747 365,56
Hyödykesijoitukset	5 744 489,50	54 146 214,97
	-1 872 199 724,72	482 706 522,61
Sijoitusten nettotuotto	2 030 210 986,42	3 376 446 762,06

5.8 Henkilöstökulut ⁸⁾

	2015	2014
	euroa	euroa
Palkat ja palkkiot *)	31 354 813,05	31 726 230,86
Eläkekulut	6 305 507,12	6 370 180,69
Muut lakisääteiset henkilösivukulut	1 733 276,78	1 605 533,70
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	1 151 059,80	1 118 284,49
	40 544 656,75	40 820 229,74

Toimitusjohtajalle ja varatoimitusjohtajille maksetut palkat ja palkkiot	
Toimitusjohtaja Jukka Männistö	232 646,64
vt. toimitusjohtaja Tapani Hellstén 1.10.2015 - 31.12.2015	50 938,67
Varatoimitusjohtaja Tapani Hellstén	165 371,19
Varatoimitusjohtaja Kimmo Mikander 23.3.2015 alkaen	137 533,15

5.9 Toimintakulut ja poistot toiminnoittain ⁹⁾

Vuonna 2015	Eläke-toiminto	Sijoitustoiminto	Hallinto	Yhteensä
Kululaji	euroa	euroa	euroa	euroa
Henkilöstökulut	-21 256 531,28	-6 791 912,49	-12 496 212,98	-40 544 656,75
It-kulut	-18 857 605,06	-3 089 374,62	-3 024 624,11	-24 971 603,79
Ostopalvelut	-1 428 123,58	-7 090 000,61	-1 844 094,66	-10 362 218,85
Muut toimintakulut	-434 421,85	-618 873,72	-4 536 695,74	-5 589 991,31
Ulkoiset kulut	-41 976 681,77	-17 590 161,44	-21 901 627,49	-81 468 470,70
Sisäiset tulot ja kulut	-5 350 240,36	-1 045 742,79	6 395 983,15	0,00
Toimintakulut yhteensä	-47 326 922,13	-18 635 904,23	-15 505 644,34	-81 468 470,70
Poistot	-4 159 238,23	-102 324,48	-1 998 823,60	-6 260 386,31
Toimintakulut ja poistot yhteensä	-51 486 160,36	-18 738 228,71	-17 504 467,94	-87 728 857,01
Saadut korvaukset ¹⁰⁾	17 532 921,24	0,00	4 901 812,49	22 434 733,73
Nettotoimintakulut	-33 953 239,12	-18 738 228,71	-12 602 655,45	-65 294 123,28

Vuonna 2014	Eläke-toiminto	Sijoitustoiminto	Hallinto	Yhteensä
Kululaji	euroa	euroa	euroa	euroa
Henkilöstökulut	-21 224 975,51	-6 516 149,23	-13 079 105,00	-40 820 229,74
It-kulut	-23 534 416,62	-3 064 604,64	-3 223 548,62	-29 822 569,88
Ostopalvelut	-1 375 224,15	-13 982 141,84	-2 617 736,75	-17 975 102,74
Muut toimintakulut	-351 656,07	-526 107,83	-4 707 676,82	-5 585 440,72
Ulkoiset kulut	-46 486 272,35	-24 089 003,54	-23 628 067,19	-94 203 343,08
Sisäiset tulot ja kulut	-4 930 142,24	-895 352,73	5 825 494,97	0,00
Toimintakulut yhteensä	-51 416 414,59	-24 984 356,27	-17 802 572,22	-94 203 343,08
Poistot	-4 334 261,75	-452 379,95	-2 203 815,74	-6 990 457,44
Toimintakulut ja poistot yhteensä	-55 750 676,34	-25 436 736,22	-20 006 387,96	-101 193 800,52
Saadut korvaukset ¹⁰⁾	20 007 790,61	0,00	5 338 708,97	25 346 499,58
Nettotoimintakulut	-35 742 885,73	-25 436 736,22	-14 667 678,99	-75 847 300,94

5.10 Saadut korvaukset ¹⁰⁾

	2015	2014
	euroa	euroa
Korvaukset lakisääteisiin maksuihin		
Valtio	2 244 951,89	2 656 452,40
Evankelis-luterilainen kirkko	178 087,01	216 419,77
Kela	80 210,07	93 746,38
	2 503 248,97	2 966 618,55
Korvaukset toimintakuluihin		
Valtio	18 920 355,58	21 508 738,88
Evankelis-luterilainen kirkko	2 248 758,74	2 513 582,07
Kela	729 121,44	786 687,20
Muut	536 497,97	537 491,43
	22 434 733,73	25 346 499,58
Saadut korvaukset yhteensä	24 937 982,70	28 313 118,13

6 Taseen liitetiedot

6.1 Sijoitukset ¹¹⁾

	31.12.2015		31.12.2014	
	Kirjanpito- eli käypä arvo euroa	Hankinta-arvo euroa	Kirjanpito- eli käypä arvo euroa	Hankinta-arvo euroa
Kiinteistösjoitukset				
Omassa käytössä				
Maa-alueet ja tontit	10 430 571,00	10 430 571,00	10 430 571,00	10 430 571,00
Rakennukset ^{*)}	29 908 992,69	29 908 992,69	31 037 797,76	31 037 797,76
	40 339 563,69	40 339 563,69	41 468 368,76	41 468 368,76
Sijoituskiinteistöt				
Maa-alueet ja tontit	3 500 000,00	3 500 000,00	3 500 000,00	3 500 000,00
Kiinteistöosakkeet	1 968 885 302,68	1 917 483 951,69	1 900 393 850,36	1 875 619 059,63
Muut kiinteistösjoitukset	763 119 884,64	790 060 780,40	699 112 604,51	766 025 453,33
	2 735 505 187,32	2 711 044 732,09	2 603 006 454,87	2 645 144 512,96
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	2 775 844 751,01	2 751 384 295,78	2 644 474 823,63	2 686 612 881,72
Lainasaamiset kiinteistöyhtiöiltä	218 501 237,17	218 501 237,17	221 157 210,61	221 157 210,61
Kiinteistösjoitukset yhteensä	2 994 345 988,18	2 969 885 532,95	2 865 632 034,24	2 907 770 092,33
Muu sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet				
Osakkeet	2 895 155 304,52	2 245 759 127,09	4 857 205 808,45	3 779 411 680,78
Osakerahastot	633 783,83	397 518,27	5 234 642 068,57	3 997 037 671,80
Korkorahastot ^{**)}	738 020 324,67	467 554 908,71	4 406 640 588,19	3 515 163 145,40
Valuuttarahastot ^{**)}	91 903 267,31	50 298 999,74	80 332 023,26	50 298 999,74
Rahasto-osuudet	17 576 147 013,16	17 049 530 386,15	7 847 998 335,51	7 281 946 505,31
Listaamattomat osakkeet	208 090 761,64	154 507 893,85	143 259 007,72	146 482 981,72
Pääomarahastot	2 288 886 161,49	2 028 157 861,41	2 263 183 858,79	2 120 647 773,28
Hedge-rahastot	2 934 589 207,62	2 188 018 799,31	2 312 095 064,60	1 823 177 547,01
Hyödykesijoitukset	0,00	0,00	206 340 000,00	190 995 397,00
Muut tytär- ja osakkuusyhtiöiden osakkeet ja osuudet	200 443 079,91	24 642 912,61	161 888 129,87	24 642 912,61
	26 933 868 904,15	24 208 868 407,14	27 513 584 884,96	22 929 804 614,65
Rahoitusmarkkinavälineet				
Joukkovelkakirjalainat	9 855 484 858,54	9 298 074 520,16	9 967 497 723,59	9 230 226 806,43
Rahamarkkinasijoitukset	750 123 574,64	749 753 275,86	503 605 441,24	503 529 950,12
	10 605 608 433,18	10 047 827 796,02	10 471 103 164,83	9 733 756 756,55
Lainasaamiset muilta kuin kiinteistöyhtiöiltä	455 902 371,85	455 902 371,85	535 882 319,42	535 882 319,42
Muut sijoitukset yhteensä	37 995 379 709,18	34 712 598 575,01	38 520 570 369,21	33 199 443 690,62
Sijoitukset yhteensä	40 989 725 697,36	37 682 484 107,96	41 386 202 403,45	36 107 213 782,95

^{*)} Hankinta-arvona on käytetty poistoilla vähennettyä hankintamenoa.

^{**)} Korko- ja valuuttarahastot esitetään osakkeet ja osuudet -ryhmän alla (aikaisemmin rahoitusmarkkinavälineissä).

	2015	2014
Käyvän arvon ja hankinta-arvon arvostusero	3 307 241 589,40	5 278 988 620,50
Johdannaisten negatiivinen arvostusero	-214 957 167,96	-325 245 807,47
Arvostusero yhteensä	3 092 284 421,44	4 953 742 813,03

6.2 Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden muutokset ¹²⁾

	Aineettomat oikeudet *) euroa	Omassa käytössä olevat maa-alueet **) euroa	Omassa käytössä olevat rakennukset **) euroa	It-laitteet euroa	Koneet ja kalusto euroa	Muut euroa	Yhteensä euroa
Valmiit 1.1.2015	25 828 672,92	10 430 571,00	31 037 797,76	2 012 926,88	1 303 831,63	2 603 690,55	73 217 490,74
Keskeneräiset 1.1.2015	5 185 877,69			0,00			5 185 877,69
Saldo 1.1.2015	31 014 550,61	10 430 571,00	31 037 797,76	2 012 926,88	1 303 831,63	2 603 690,55	78 403 368,43
Muutokset vuonna 2015							
Investoinnit, valmiit	1 385 953,37			743 365,60	104 466,45		2 233 785,42
Investoinnit, keskeneräiset	103 315,78						103 315,78
Myyntit	0,00				-75 706,55		-75 706,55
Suunnitelmapoistot	-4 091 151,51		-1 128 805,07	-616 292,59	-424 137,14		-6 260 386,31
Vuoden muutos	-2 601 882,36		-1 128 805,07	127 073,01	-395 377,24	0,00	-3 998 991,66
Valmiit 31.12.2015	23 123 474,78	10 430 571,00	29 908 992,69	2 139 999,89	908 454,39	2 603 690,55	69 115 183,30
Keskeneräiset 31.12.2015	5 289 193,47						5 289 193,47
Saldo 31.12.2015	28 412 668,25	10 430 571,00	29 908 992,69	2 139 999,89	908 454,39	2 603 690,55	74 404 376,77

*) pitkävaikutteiset IT-menot

**) sisältyvät taseessa kiinteistösijoituksiin

6.3 Lainakanta lainanottajittain ¹³⁾

Lainanottajat	31.12.2015		31.12.2014	
	Kirjanpitoarvo euroa	%	Kirjanpitoarvo euroa	%
Tytär-, osakkuus- ja kiinteistöyhtiöt	218 501 237,17	32,4 %	221 157 210,61	29,2 %
Muut				
Julkiset yritykset pl. asuntoyhteisöt	154 060 797,40	22,8 %	165 548 557,67	21,9 %
Yksityiset kotimaiset yritykset pl. asuntoyhteisöt	25 124 483,71	3,7 %	26 667 299,30	3,5 %
Asuntoyhteisöt	30 511 801,50	4,5 %	34 483 996,06	4,6 %
Kunnat	168 412 276,32	25,0 %	220 109 410,27	29,1 %
Kuntayhtymät	51 636 081,59	7,7 %	55 544 644,61	7,3 %
Ahvenanmaan maakunnan hallitus	14 123 818,44	2,1 %	19 792 413,92	2,6 %
Palkansaajakotitaloudet	7 899 562,27	1,2 %	9 126 967,65	1,2 %
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	4 133 550,62	0,6 %	4 609 029,94	0,6 %
	455 902 371,85	67,6 %	535 882 319,42	70,8 %
Lainakanta yhteensä	674 403 609,02	100,0 %	757 039 530,03	100,0 %

6.4 Muut saamiset ja ennakkomaksut ¹⁴⁾

Muut saamiset	31.12.2015	31.12.2014
	euroa	euroa
Korkosaatavat	428 929,74	509 552,67
Vuokrasaatavat	1 217 626,27	723 566,99
Eläkesaatavat	1 043 166,98	1 187 541,18
Osinkojen lähdeverosaatavat	8 450 269,42	6 939 354,43
Arvopaperien myyntisaamiset	1 809 372,35	2 998 350,37
Johdannaissaatavat	0,00	64 168 000,00
Muut	52 226 404,11	1 947 480,58
Muut saamiset yhteensä	65 175 768,87	78 473 846,22

Ennakkomaksut	31.12.2015	31.12.2014
	euroa	euroa
Katemaksu kunnan eläkkeisiin	328 960 954,58	313 443 950,60
Katemaksu kirkon eläkkeisiin	13 877 849,00	13 282 656,77
Katemaksu Kelan eläkkeisiin	6 087 189,96	5 910 044,99
Muut ennakkomaksut	3 888 960,40	2 097 535,74
Ennakkomaksut yhteensä	352 814 953,94	334 734 188,10

6.5 Muut siirtosaamiset ¹⁵⁾

	31.12.2015	31.12.2014
	euroa	euroa
Valtio	89 368 628,00	82 751 997,00
Evankelis-luterilainen kirkko	3 686 965,67	3 122 471,00
Kela	2 032 325,00	5 943 314,67
Eläketurvakeskus	211 532,14	7 070 911,41
Muut siirtosaamiset yhteensä	95 299 450,81	98 888 694,08

6.6 Eläkevastuurahasto ¹⁶⁾

	2015	2014
	euroa	euroa
Rahaston pääoma 1.1.	42 305 685 455,54	38 201 642 114,22
Rahaston lisäys	2 643 077 600,80	4 104 043 341,32
Rahaston pääoma 31.12.	44 948 763 056,34	42 305 685 455,54

6.7 Muut velat ¹⁷⁾

	31.12.2015	31.12.2014
	euroa	euroa
Ennakonpidätykset ja sosiaaliturvamaksut	85 600 828,42	82 019 948,73
Valtio/ennakonpidätykset	87 892 530,18	86 465 462,74
Evankelis-luterilainen kirkko/ennakonpidätykset	3 579 485,98	3 475 526,88
Kela/ennakonpidätykset	2 004 389,24	1 933 970,02
Arvonlisävero	3 233 606,27	4 030 789,60
Ostovelat	1 833 044,00	2 902 243,98
Arvopaperien ostot	0,00	325 428,22
Saadut johd.sopimusvakuudet	291 679 659,00	116 564 000,00
Muut velat	700 137,55	619 896,02
Muut velat yhteensä	476 523 680,64	298 337 266,19

6.8 Siirtovelat ¹⁸⁾

	31.12.2015	31.12.2014
	euroa	euroa
Johdannaisten negatiiviset markkina-arvot	214 957 167,96	325 245 807,47
Vastuunjakovelka ETK	8 299 193,21	9 033 877,60
Palkka- ja lomapalkkavelat	9 353 892,65	9 962 555,68
Valtio	34 472 726,79	15 309 535,44
Evankelis-luterilainen kirkko	4 273 165,44	1 492 671,44
Kela	2 259 728,46	180 744,41
Muut siirtovelat	960 369,36	6 032 634,23
Siirtovelat yhteensä	274 576 243,87	367 257 826,27

6.9 Saamiset ja velat tytär- ja osakkuusyhtiöt ¹⁹⁾

Saamiset	31.12.2015	31.12.2014
	euroa	euroa
Lainasaamiset tytär-, osakkuus- ja kiinteistöyhtiöiltä ¹⁾	218 501 237,17	221 157 210,61
Pääomalainat muille kiinteistöyhtiöille ¹⁾	30 862 533,13	1 509 989,47
Muut saamiset kiinteistötytäryhtiöiltä ²⁾	1 559 831,99	3 711 464,42
Siirtosaamiset kiinteistötytär- ja osakkuusyhtiöiltä ³⁾	752 442,13	927 560,78
Saamiset yhteensä	251 676 044,42	227 306 225,28

Velat	31.12.2015	31.12.2014
	euroa	euroa
Velat kiinteistötytär- ja osakkuusyhtiöille ⁴⁾	1 105 305,11	1 647 880,72
Velat yhteensä	1 105 305,11	1 647 880,72

Esitetty tase-erässä

¹⁾ sijoitukset: kiinteistösijoitukset

²⁾ saamiset: saamiset tytär- ja osakkuusyhtiöiltä

³⁾ siirtosaamiset: korot

⁴⁾ velat: velat tytär- ja osakkuusyhtiöille

6.10 Kiinteistöt, kiinteistöosakkeet ja muut kiinteistösjoitukset ²⁰⁾

31.12.2015 Yhtiön nimi	Omistus- osuus %	Kirjanpito- eli käypä arvo euroa	Hankinta-arvo euroa
Omassa käytössä olevat maa-alueet ja rakennukset			
Unioninkatu 43	100,00 %	39 595 209,59	39 595 209,59
Järsön kurssikeskus ja mökit	100,00 %	744 354,10	744 354,10
		40 339 563,69	40 339 563,69
Sijoituskiinteistöt			
Maa-alueet, tontit ja rakennukset			
Albertinkatu 34, tontin osuus	100,00 %	3 500 000,00	3 500 000,00
		3 500 000,00	3 500 000,00
Kiinteistöosakkeet			
Kiinteistötytäryhtiöt			
Asunto Oy Tampereen Pellavanliikka	100,00 %	10 257 000,00	8 162 057,50
Kiint. Oy Lintulahdenkulma	100,00 %	8 509 000,00	23 942 418,65
Kiinteistö Oy Abraham Wetterintie 6	100,00 %	81 213 000,00	95 999 336,39
Kiinteistö Oy Albertinkatu 34	100,00 %	20 954 000,00	15 433 166,76
Kiinteistö Oy Aurajoenranta	100,00 %	35 093 000,00	25 393 423,32
Kiinteistö Oy Espoon Itsehallintotie 2-4	100,00 %	10 301 000,00	8 242 314,32
Kiinteistö Oy Espoon Keilasatama 5	100,00 %	47 545 335,65	51 762 615,43
Kiinteistö Oy Espoon Komentajankatu 4	100,00 %	3 956 208,29	2 550 310,98
Kiinteistö Oy Espoon Suveniitty	100,00 %	4 853 000,00	5 215 650,81
Kiinteistö Oy Gaselli	100,00 %	64 092 000,00	42 600 092,50
Kiinteistö Oy Hatanpään Elisa	100,00 %	4 013 000,00	3 414 932,56
Kiinteistö Oy Haukipurontie	100,00 %	51 331 000,00	40 160 820,58
Kiinteistö Oy Helsingin Apollonkatu 10	100,00 %	19 283 000,00	9 061 442,12
Kiinteistö Oy Helsingin Auringonkehrä	100,00 %	14 714 000,00	11 445 677,26
Kiinteistö Oy Helsingin Hämeentie 17 a	100,00 %	9 208 475,53	4 915 557,27
Kiinteistö Oy Helsingin Kaarlenkatu 9 -11	99,55 %	13 393 000,00	10 966 006,14
Kiinteistö Oy Helsingin Kaivonkatsojantie 8	100,00 %	5 917 817,04	4 094 622,77
Kiinteistö Oy Helsingin Kuparitalo	100,00 %	21 060 000,00	23 564 712,39
Kiinteistö Oy Helsingin Liisankatu 14	55,87 %	15 499 000,00	13 925 957,68
Kiinteistö Oy Helsingin Merikorttikuja 4	100,00 %	7 709 000,00	7 403 596,78
Kiinteistö Oy Helsingin Pohjoinen Rautatiekatu 25	100,00 %	11 541 000,00	17 795 345,56
Kiinteistö Oy Helsingin Rukkilantie 7-9	100,00 %	4 065 000,00	4 191 652,96
Kiinteistö Oy Helsingin Strömberginaukio	100,00 %	18 514 000,00	31 921 661,68
Kiinteistö Oy Helsingin Suvilahdenkatu 6	100,00 %	7 716 111,44	5 099 455,52
Kiinteistö Oy Helsingin Tapulikaupungintie 11	100,00 %	4 992 000,00	4 158 489,83
Kiinteistö Oy Helsingin Tyynenmerenkatu 3	100,00 %	33 742 000,00	25 140 780,65
Kiinteistö Oy Helsingin Työpajankatu 13	100,00 %	70 867 000,00	52 950 944,81
Kiinteistö Oy Helsingin Valimotie 17-19	100,00 %	36 125 000,00	74 937 117,48
Kiinteistö Oy Helsingin Veneentekijänranta	100,00 %	6 796 000,00	5 172 079,95
Kiinteistö Oy Hermannin Tuulensuuntori	100,00 %	25 151 000,00	26 397 069,52
Kiinteistö Oy Hermian Bitti	100,00 %	28 767 000,00	32 806 859,25
Kiinteistö Oy HTC Santa Maria	100,00 %	18 381 000,00	22 410 850,14
Kiinteistö Oy HTC Vega	100,00 %	29 143 000,00	25 885 992,30
Kiinteistö Oy Hämeenlinnakeskus	100,00 %	97 995 274,52	92 760 563,86
Kiinteistö Oy Jokiniementalo	100,00 %	9 379 000,00	6 680 794,11
Kiinteistö Oy Jyväskylän Isohovi	100,00 %	1 694 000,00	1 346 364,70
Kiinteistö Oy Jyväskylän Schaumanin Puistotie 11	100,00 %	3 763 000,00	2 837 202,36
Kiinteistö Oy Kaapelipuisto	100,00 %	11 790 000,00	6 651 487,61
Kiinteistö Oy Kaarenmänty	100,00 %	2 079 000,00	1 517 825,16
Kiinteistö Oy Kaarenpetäjä	100,00 %	2 646 493,17	1 948 209,08
Kiinteistö Oy Kalliokrouvi	100,00 %	4 215 000,00	3 766 303,52
Kiinteistö Oy Karanlahti	100,00 %	5 374 527,98	7 980 710,35
Kiinteistö Oy Karhu	100,00 %	12 822 969,53	12 822 969,53
Kiinteistö Oy Keilarannanpuisto	100,00 %	35 822 000,00	56 689 636,06

Kiinteistö Oy Kiirulankulma	100,00 %	2 575 000,00	10 506 686,26
Kiinteistö Oy Kipparin Kruunu	100,00 %	36 947 000,00	26 869 417,27
Kiinteistö Oy Kirkkonummen Kunnantalo	95,00 %	27 952 000,00	24 457 276,15
Kiinteistö Oy Konalankuja 1-3	100,00 %	4 869 000,00	16 019 196,60
Kiinteistö Oy Kotkan Kaivokaari	100,00 %	7 631 000,00	6 302 075,15
Kiinteistö Oy Kouvolan Hansakaari	100,00 %	3 051 588,64	2 774 682,42
Kiinteistö Oy Kulma-Sarvis	100,00 %	14 018 000,00	16 090 780,91
Kiinteistö Oy Kuopion Haapaniemenkatu 18	100,00 %	26 132 000,00	28 584 887,59
Kiinteistö Oy Kuopion Kirkkokatu 1	100,00 %	3 608 000,00	7 223 582,20
Kiinteistö Oy Kuopion Safiiri	100,00 %	8 568 000,00	8 389 277,38
Kiinteistö Oy Kuopion Särkiranta 6	100,00 %	2 117 000,00	2 118 519,69
Kiinteistö Oy Kuopion Tulliportinkatu 3	100,00 %	2 267 000,00	1 881 905,54
Kiinteistö Oy Käsityöläiskatu 18	100,00 %	10 440 000,00	9 523 536,77
Kiinteistö Oy Lahden Laaksokatu 7	100,00 %	2 809 000,00	2 344 901,89
Kiinteistö Oy Lahden Rauhankatu 5	100,00 %	4 222 509,04	3 925 762,27
Kiinteistö Oy Lakelanportti	100,00 %	5 877 000,00	4 214 651,48
Kiinteistö Oy Lappeenrannan Porarinpolku 1	100,00 %	1 977 000,00	1 901 934,24
Kiinteistö Oy Lappeenrannan Valtakatu 43	100,00 %	4 351 000,00	4 043 227,37
Kiinteistö Oy Lielahrikeskus	100,00 %	29 922 000,00	36 323 203,64
Kiinteistö Oy Lohjantähti	86,46 %	8 854 000,00	31 673 323,79
Kiinteistö Oy Mastokoukku	100,00 %	12 294 000,00	13 025 396,37
Kiinteistö Oy Menuetto	100,00 %	33 115 000,00	34 050 231,28
Kiinteistö Oy Mikonkatu 2 - Pohjoisesplanadi 35	84,18 %	46 476 000,00	33 998 967,00
Kiinteistö Oy Oulun Tullipuomi	100,00 %	10 254 000,00	8 690 231,14
Kiinteistö Oy Paciuksenkatu 21	100,00 %	20 156 000,00	24 399 333,20
Kiinteistö Oy Piispanpuro	100,00 %	731 097,95	731 097,95
Kiinteistö Oy Pohjoisesplanadi 37	68,98 %	35 435 000,00	24 667 506,42
Kiinteistö Oy Porin Valta-Antti	100,00 %	3 767 480,02	3 178 790,61
Kiinteistö Oy Powergate Vaasa	100,00 %	6 969 000,00	6 350 364,74
Kiinteistö Oy Quartetto	100,00 %	21 451 000,00	29 559 822,88
Kiinteistö Oy Ratinanraitti	100,00 %	12 993 000,00	12 729 682,97
Kiinteistö Oy Rauman Kanalinparras	100,00 %	3 165 000,00	2 839 542,08
Kiinteistö Oy Riihentausta	100,00 %	2 524 000,00	3 468 151,03
Kiinteistö Oy Riihimäen Merkurius	100,00 %	1 153 000,00	1 855 953,77
Kiinteistö Oy Rovaniemen Ahjotie 30	100,00 %	19 734 000,00	23 159 728,60
Kiinteistö Oy Rovaniemen Pohjanpuistikko	100,00 %	16 027 000,00	12 776 044,87
Kiinteistö Oy Rukavarri	78,25 %	1 243 290,22	1 243 290,22
Kiinteistö Oy Ruoholahdenkatu 8	100,00 %	13 438 000,00	39 771 995,53
Kiinteistö Oy Seinäjoen Alkionkatu 4	100,00 %	1 693 000,00	1 409 197,56
Kiinteistö Oy Seinäjoen Torikatu 21	100,00 %	2 545 103,76	2 291 792,20
Kiinteistö Oy Sofianlehdonkadun senioritalo	100,00 %	10 636 000,00	7 687 403,47
Kiinteistö Oy Spektrin Kvartti	100,00 %	10 148 000,00	16 839 043,51
Kiinteistö Oy Sörnäisten Rantatie 31	100,00 %	5 297 000,00	7 674 469,53
Kiinteistö Oy Tampereen Hovi-Sarvis	100,00 %	6 607 000,00	5 347 725,71
Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkadunaukio	100,00 %	22 300 000,00	15 980 768,70
Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 11	66,59 %	14 058 000,00	9 602 100,89
Kiinteistö Oy Tampereen Ilveshotelli	100,00 %	58 371 000,00	41 405 200,22
Kiinteistö Oy Tampereen Tarmontalo	100,00 %	9 797 000,00	8 794 211,99
Kiinteistö Oy Tampereen Tullinkulma	100,00 %	7 127 000,00	6 163 151,15
Kiinteistö Oy Tilkanhovi	99,99 %	5 590 000,00	3 398 342,94
Kiinteistö Oy Tirkkosentalo	100,00 %	12 339 000,00	9 019 315,27
Kiinteistö Oy Turun Catharina	100,00 %	451 000,00	1 840 034,52
Kiinteistö Oy Turun Kaakelinna	100,00 %	5 540 000,00	9 816 696,70
Kiinteistö Oy Turun Pakkaripuisto	100,00 %	2 048 000,00	6 684 199,13
Kiinteistö Oy Turun Panimonlinna	100,00 %	6 324 000,00	13 427 725,04
Kiinteistö Oy Turun Telakkaranta	100,00 %	11 639 000,00	10 962 425,51
Kiinteistö Oy Turun Väinämöinen	100,00 %	11 843 000,00	10 596 060,19
Kiinteistö Oy Turun Yliopistonkatu 22	100,00 %	18 844 740,33	19 606 216,33
Kiinteistö Oy Tuusulan Kievarinkaari	100,00 %	2 662 000,00	2 093 375,36

Kiinteistö Oy Tuusulan Pakkasraitti 2A	100,00 %	11 966 167,00	13 202 780,40
Kiinteistö Oy Vaasan Pitkäkatu 52	100,00 %	1 572 000,00	1 298 377,65
Kiinteistö Oy Valimotie 15	100,00 %	8 131 000,00	23 789 463,13
Kiinteistö Oy Vantaan Hakkilankaari 1	100,00 %	17 405 000,00	9 440 691,31
Kiinteistö Oy Vantaan Kielotie 50	100,00 %	4 930 000,00	4 383 670,96
Kiinteistö Oy Vantaan Lähettiläantie 7	100,00 %	7 362 000,00	6 699 596,98
Kiinteistö Oy Vantaan Puutarharanta	100,00 %	4 000 635,83	2 686 036,64
Kiinteistö Oy Vantaan Spinellikuja	100,00 %	2 500,00	2 500,00
Kiinteistö Oy Westport	100,00 %	22 993 000,00	24 227 239,99
Kiinteistö Oy Värehteankatu 4	100,00 %	9 371 000,00	4 685 032,40
Kiinteistö-oy Rekipellonpuisto 1	98,93 %	6 352 000,00	7 360 527,42
Oy Kampkiparkki Ab	100,00 %	73 720 000,00	65 359 482,90
Kiinteistötytäryhtiöt yhteensä		1 795 062 325,94	1 827 564 893,17
Osakkuusyhtiöiden osakkeet			
Asunto Oy Espoon Sellonhuippu	49,00 %	7 340 200,00	5 605 993,40
Kiinteistö Oy Kauppakeskus Sello	49,00 %	133 805 173,53	56 045 114,59
Leppävaaran Hotellikiinteistö Oy	49,00 %	6 762 000,00	4 239 834,28
Kiinteistö Oy Selloparkki	24,81 %	490 000,00	3 391 951,86
Kiinteistö Oy Massun Parkki	22,92 %	955 153,22	955 153,22
Osakkuusyhtiöt yhteensä		149 352 526,75	70 238 047,35
Muut kiinteistöosakkeet			
Asunto Oy Espoon Sellonkulma	18,38 %	6 860 000,00	3 277 451,58
Kiinteistö Oy Kluuvinv Pysäköinti	10,10 %	1 142 010,53	43 028,53
Asunto Oy Mikonkatu 20	5,40 %	748 716,73	748 716,73
P-Turkuparkki Oy	4,71 %	652 649,04	656 336,00
Asunto Oy Laivastokatu 8-10	3,31 %	1 151 631,38	1 151 631,38
Bostadsaktiebolaget Semafor	2,60 %	1 319 784,00	1 319 784,00
Muut kiinteistöosakkeet yhteensä		11 874 791,68	7 196 948,22
Kiinteistösijoitusten osakkeet, Ruotsi			
Stadsrum Fastigheter AB	98,00 %	12 595 658,31	12 484 062,95
Kiinteistöosakkeet yhteensä		1 968 885 302,68	1 917 483 951,69
Muut kiinteistösijoitukset			
Osuudet kiinteistörahasista			
Exilion Real Estate I Ky	37,39 %	71 680 249,00	64 305 617,00
Fosca II, SCA	27,03 %	69 110 000,00	53 111 074,60
Capman Hotels Real Estate Ky	18,05 %	58 995 243,00	56 394 116,96
Rockspring TransEuropean V	14,17 %	55 700 000,00	42 374 663,00
Rockspring UK Value 2, L.P.	14,62 %	45 811 989,10	45 623 115,90
Aberdeen Property Finland I Ky	26,60 %	32 729 420,00	39 499 999,99
Ares European IV	8,35 %	31 449 118,00	30 894 151,00
Sierra Portugal Fund	16,67 %	30 872 840,00	46 144 419,00
Franklin Templeton Asian Real Estate Fund	19,58 %	27 091 865,85	23 063 225,19
AXA DV III	6,75 %	23 120 120,63	19 787 825,24
AXA European Logistics	22,08 %	21 957 036,33	34 141 353,48
EPI HealthCare I Ky	27,50 %	20 034 331,00	16 500 000,00
Aberdeen Asia III	38,14 %	19 518 656,20	16 874 135,62
Grosvenor French Retail Investments S.A	6,33 %	16 724 062,00	13 472 470,00
CapMan RE II	13,33 %	16 633 463,00	13 962 018,83
AIPP Asia Select	30,00 %	13 900 834,94	10 588 305,06
EPI Russia I Ky	27,16 %	13 122 821,00	38 383 701,19
Franklin Templeton European Real Estate Fund	19,09 %	9 607 261,62	29 131 415,65
UBS (Lux) Euro Value Added Real Estate Fund	7,61 %	5 400 000,00	12 025 200,00
		583 459 311,67	606 276 807,71
Muut kiinteistörahasosjoitukset		148 798 039,84	153 181 670,05
Osuudet kiinteistörahasista yhteensä		732 257 351,51	759 458 477,76

Muut kiinteistösijoitukset, pääomalainat			
Kiinteistö Oy Kluuvin Pysäköinti	10,10 %	1 509 989,47	1 509 989,47
Stadsrum Fastigheter AB	98,00 %	29 352 543,66	29 092 313,17
		30 862 533,13	30 602 302,64
Muut kiinteistösijoitukset yhteensä		763 119 884,64	790 060 780,40
Sijoituskiinteistöt yhteensä		2 735 505 187,32	2 711 044 732,09
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet yhteensä		2 775 844 751,01	2 751 384 295,78

6.11 Suurimmat osakeomistukset ²¹⁾

31.12.2015		Kirjanpito- eli	Hankinta-arvo
Nimi	kpl	käypä arvo euroa	euroa
Amer Sports OYJ	5 277 261	142 327 729,17	70 400 275,30
UPM-Kymmene OYJ	4 461 749	76 875 935,27	46 918 908,93
Sampo OYJ	1 632 993	76 750 671,00	29 061 710,44
Kone OYJ	1 929 201	75 566 803,17	33 556 396,76
Nokia OYJ	9 454 071	62 349 598,25	32 942 064,85
Novartis AG	763 243	61 143 970,84	30 376 712,97
Huhtamaki OYJ	1 543 000	51 690 500,00	31 758 675,72
Roche Holding AG	200 953	51 264 629,16	27 213 722,77
Wartsila OYJ	1 107 327	46 673 833,05	26 620 711,28
Nordea Bank AB	4 594 611	46 607 093,51	35 994 211,61
Swedish Match AB	1 409 469	46 044 136,66	36 818 592,91
SABMiller PLC	809 154	44 864 802,82	35 497 486,91
Stora Enso OYJ	5 251 101	44 056 737,39	33 848 714,02
Royal Dutch Shell PLC	2 096 694	43 766 871,69	56 634 105,57
Nestle SA	581 177	39 987 766,82	20 375 483,09
Fortum OYJ	2 629 374	36 600 886,08	53 505 157,00
HSBC Holdings PLC	5 006 603	36 576 613,24	41 950 910,96
Finnair OYJ	6 200 875	33 608 742,50	18 692 617,05
Metso OYJ	1 527 810	31 625 667,00	34 654 977,61
Novo Nordisk A/S	545 865	29 251 388,73	5 552 816,23
Mead Johnson Nutrition Co	394 131	28 581 466,38	24 362 773,26
Prudential PLC	1 361 720	28 405 113,70	19 101 764,08
Total SA	683 834	28 218 410,01	30 449 497,75
Bayer AG	236 742	27 414 723,60	20 584 119,86
Sanofi	345 820	27 181 452,00	18 134 265,81
Salvatore Ferragamo Italia SpA	1 227 386	26 695 645,50	27 564 745,31
Remy Cointreau SA	397 471	26 237 060,71	29 153 165,94
GlaxoSmithKline PLC	1 400 479	26 198 755,60	27 989 046,97
Beiersdorf AG	279 256	23 502 184,96	17 910 316,75
Daimler AG	297 995	23 118 452,10	12 385 154,95
Vodafone Group PLC	7 520 676	22 645 539,83	24 956 324,70
AstraZeneca PLC	353 834	22 255 939,25	13 212 227,35
Davide Campari-Milano SpA	2 710 570	21 684 560,00	15 957 208,71
Siemens AG	237 789	21 372 475,32	19 269 995,20
SAP AG	275 407	20 209 365,66	13 317 204,11
Orion OYJ	612 336	19 576 381,92	9 999 848,98
St James's Place PLC	1 338 400	18 381 459,23	18 559 356,28
BASF SE	258 751	18 298 870,72	17 692 084,69
British American Tobacco PLC	347 119	17 834 808,22	7 679 140,47
Anheuser-Busch InBev NV	152 195	17 411 108,00	5 710 005,36
Lloyds Banking Group PLC	16 650 747	16 577 015,92	17 249 965,88
BG Group PLC	1 211 606	16 260 397,98	15 861 038,59
BP PLC	3 368 058	16 244 874,07	22 981 884,96
UBS Group AG	898 863	16 193 637,07	14 820 377,92
Cargotec Oyj	466 910	16 108 395,00	14 041 410,09
ING Groep NV	1 261 144	15 701 242,80	11 963 148,22
Barclays PLC	5 172 762	15 427 721,26	20 811 232,03
Banco Santander SA	3 355 240	15 293 183,92	25 048 652,69
BT Group PLC	2 347 729	15 088 545,12	7 069 526,59
BNP Paribas SA	288 363	15 061 199,49	15 056 415,73
Renault SA	158 655	14 696 212,65	5 630 605,32
Deutsche Telekom AG	880 421	14 694 226,49	8 689 123,99
Verkkokauppa.com OYJ	2 038 000	14 673 600,00	10 265 515,05
National Grid PLC	1 124 980	14 369 762,93	8 600 486,49
Bayerische Motoren Werke AG	145 113	13 964 393,61	11 428 352,56
Allianz SE	85 173	13 930 044,15	6 512 446,87

Amadeus IT Holding SA	341 145	13 879 484,33	5 739 631,49
Konecranes OYJ	598 542	13 706 611,80	14 074 002,06
Intesa Sanpaolo SpA	4 371 980	13 456 269,20	12 669 780,09
Valmet Oyj	1 502 166	13 369 277,40	10 330 143,03
Telefonica SA	1 261 551	12 911 974,49	18 221 957,02
Unilever NV	320 802	12 865 764,21	6 942 550,46
Koninklijke Philips Electronic	541 691	12 762 239,96	12 033 093,05
Banco Bilbao Vizcaya Argentari	1 730 299	11 660 484,96	13 528 599,71
Diageo PLC	456 348	11 543 157,74	5 712 154,61
Deutsche Post AG	440 070	11 422 016,85	10 503 739,10
Danske Bank A/S	450 594	11 182 430,90	8 256 179,51
Legrand SA	214 090	11 175 498,00	9 790 940,66
Shire PLC	174 374	11 161 646,60	3 351 437,80
Societe Generale SA	259 110	11 030 312,70	10 697 993,92
UniCredit SpA	2 077 165	10 666 242,28	11 849 075,91
Reckitt Benckiser Group PLC	124 517	10 655 920,39	4 669 797,20
ASML Holding NV	128 801	10 632 522,55	3 909 683,70
ENI SpA	769 270	10 615 926,00	13 554 642,74
Credit Suisse Group AG	529 586	10 601 495,47	12 733 851,26
Atlas Copco AB	470 486	10 563 998,59	8 055 128,57
Iberdrola SA	1 588 563	10 405 087,65	5 646 367,27
France Telecom SA	671 087	10 391 782,20	9 244 382,73
Autoliv Inc	86 700	10 123 412,59	10 010 031,18
Syngenta AG	27 904	10 103 128,01	4 567 995,24
Unilever PLC	229 153	9 137 083,65	4 041 027,92
Vinci SA	153 924	9 103 065,36	7 837 008,75
AXA SA	360 172	9 087 139,56	5 374 547,74
Imperial Tobacco Group PLC	182 638	8 924 738,57	3 731 521,59
Brenntag AG	179 489	8 665 728,92	10 164 264,22
Asiakastieto Group Oyj	569 222	8 526 945,56	8 381 254,63
Deutsche Bank AG	370 239	8 339 633,48	11 021 712,94
Skechers USA Inc	300 000	8 324 607,33	7 378 130,32
Ocado Group PLC	2 000 000	8 286 668,03	10 280 512,42
Outotec OYJ	2 425 120	8 245 408,00	19 913 605,05
Telefonaktiebolaget LM Ericsson	896 839	8 031 976,68	7 580 344,86
Assa Abloy AB	411 735	7 975 279,40	3 738 538,18
Akzo Nobel NV	128 722	7 939 572,96	7 162 531,87
Volvo AB	921 680	7 933 498,88	9 291 673,76
BHP Billiton PLC	750 842	7 774 915,46	11 634 897,32
Atlantia SpA	314 956	7 716 422,00	7 323 798,43
Enel SpA	1 957 192	7 617 391,26	7 879 775,51
LVMH Moet Hennessy Vuitton SE	51 466	7 457 423,40	4 980 910,19
Fresenius SE & Co KGaA	111 128	7 331 114,16	2 886 952,58
Engie	444 922	7 263 351,65	14 548 635,88
LOreal SA	45 532	7 071 119,60	3 637 821,82
Danone	112 460	7 004 008,80	4 676 891,70
Gjensidige Forsikring ASA	470 000	6 954 805,79	6 482 322,93
Zurich Financial Services AG	28 439	6 782 314,35	5 154 922,32
Air Liquide SA	64 965	6 733 622,25	2 730 024,25
Linde AG	50 100	6 708 390,00	6 957 360,16
Standard Chartered PLC	860 899	6 612 013,98	11 143 117,91
Cie Financiere Richemont SA	99 006	6 588 216,52	2 807 789,52
CRH PLC	245 339	6 550 551,30	5 336 356,83
Cie Generale d'Optique Essilor	56 705	6 523 910,25	2 347 844,61
Glencore PLC	5 274 608	6 502 439,29	15 949 519,18
Inditex SA	204 594	6 483 583,86	1 110 893,84
KBC Groep NV	110 728	6 385 683,76	3 572 611,48
ABB Ltd	365 622	6 060 517,88	3 954 065,02
ARM Holdings PLC	417 171	5 905 588,51	1 334 128,75
Scottish & Southern Energy PLC	281 542	5 861 382,60	4 019 357,85
Swedbank AB	287 776	5 859 175,10	6 328 850,30
Swiss Re AG	64 667	5 857 928,98	2 423 858,95

Schneider Electric SE	109 943	5 778 604,08	2 524 375,18
Hennes & Mauritz AB	175 730	5 777 031,72	6 462 218,70
AIA Group Ltd	1 000 000	5 522 897,51	4 696 100,54
Wolseley PLC	108 347	5 448 719,63	4 265 828,36
E.ON AG	588 189	5 253 115,96	9 460 309,73
Muenchener Rueckversicherungs	28 435	5 247 679,25	4 252 454,25
Aviva PLC	734 152	5 161 420,15	6 912 497,63
WPP PLC	242 086	5 155 397,75	1 505 684,18
Compass Group PLC	319 683	5 117 889,84	1 224 461,10
Royal Bank of Scotland Group P	1 235 276	5 082 817,80	5 854 546,19
Fresenius Medical Care AG & Co	62 019	4 820 736,87	2 259 616,60
Volkswagen AG	34 431	4 664 782,50	5 812 607,81
Skandinaviska Enskilda Banken	478 692	4 656 952,48	4 664 632,06
Kemira OYJ	426 482	4 640 124,16	3 975 294,59
Ferrovial SA	222 245	4 634 919,48	3 018 474,78
Deutsche Boerse AG	56 489	4 597 639,71	2 424 648,32
YIT OYJ	870 717	4 558 203,50	8 986 581,71
Investor AB	133 601	4 544 716,54	2 005 528,45
Centrica PLC	1 500 679	4 459 405,82	5 501 473,27
Telecom Italia SpA	3 983 827	4 420 339,35	3 819 273,57
Assicurazioni Generali SpA	258 860	4 379 911,20	4 585 535,61
Smith & Nephew PLC	265 471	4 369 357,15	2 084 853,13
Infineon Technologies AG	321 753	4 345 274,27	2 273 947,85
Continental AG	18 999	4 266 225,45	1 755 178,29
Boliden AB	272 569	4 238 545,09	4 313 600,19
Vivendi SA	211 651	4 203 388,86	4 463 278,86
		2 469 502 599,64	1 882 708 222,33
Muut		425 652 704,88	363 050 904,76
Yhteensä		2 895 155 304,52	2 245 759 127,09

6.12 Osakerahastot ²²⁾

31.12.2015	Kirjanpito- eli käypä arvo euroa	Hankinta-arvo euroa
Relational Investors XV L.P Fund	633 783,83	397 518,27

6.13 Rahasto-osuudet ²³⁾

31.12.2015	Kirjanpito- eli käypä arvo euroa	Hankinta-arvo euroa
Mercer Investment Fund 1	10 537 658 380,20	11 201 919 132,98
Mercer Investment Fund 2	6 935 911 668,31	5 741 397 465,11
ML UCITS Platform Sub-Fund – KA3	102 576 964,65	106 213 788,06
	17 576 147 013,16	17 049 530 386,15

Yhdistelmärahastojen käyvästä arvosta korkosijoituksiin tuotonlaskennallisesti luokiteltava osuus on yhteensä 4 696 883 867,00 euroa.

6.14 Suurimmat pääomasijoitukset ²⁴⁾

Suurimmat pääomarahastosijoitukset

31.12.2015	Kirjanpito- eli käypä arvo euroa	Hankinta-arvo euroa
Keva Investments Ky	312 036 457,24	217 520 442,34
KCEAF I	100 955 501,06	74 300 244,01
Warburg Pincus Private Equity XI L.P.	85 315 641,59	61 857 858,76
Advent International GPE VII L.P.	84 840 732,00	68 291 363,00
Advent International GPE-VI	68 396 880,00	37 535 821,00
Crown Opportunities KY	66 363 136,00	24 019 801,00
EQT VI L.P.	64 401 331,57	51 768 341,31
Crown Global Secondaries III Plc	59 778 657,11	36 885 534,78
ACE II	58 293 915,68	48 983 743,12
Pine Brook II	57 328 075,69	54 098 132,70
SAIF Partners III, L.P.	52 567 727,56	20 081 698,39
Crescent Mezzanine VI L.P.	52 384 354,74	42 845 065,44
Montagu IV, L.P.	46 119 884,00	42 472 304,17
MBK III	44 148 594,65	32 419 961,75
Cinven V	42 595 541,00	36 971 173,83
Wynnchurch Capital III L.P.	42 179 399,28	22 439 117,15
EQT Infrastructure II	41 423 407,00	36 109 326,70
ASF Peak Co-investment	39 583 882,61	28 451 068,35
Lindsay Goldberg III	39 426 839,35	36 966 555,49
Keva Investments III L.P.	36 730 518,97	31 554 251,48
Energy Capital II	36 001 561,50	6 053 089,70
CAP IV, L.P.	35 680 169,01	42 281 943,16
Bridgepoint Europe IV A	34 461 999,00	26 551 875,99
Polish Enterprise Fund VI	34 418 798,92	23 709 856,59
Carlyle Partners VI L.P.	33 341 912,37	36 322 828,19
Intera Fund II Ky	32 374 392,00	22 407 267,30
Bowmark IV	31 777 106,27	23 696 855,23
Hitec Vision VI L.P.	30 934 679,26	27 804 621,45
Nordic Mezzanine Fund III	26 838 141,00	18 550 274,78
Resolute Fund III	25 487 017,54	21 002 062,27
Hermes GPE GSF	25 047 147,14	17 927 614,53
EQT Yellow Maple CI	25 000 000,00	25 000 000,00
Energy Capital III	24 628 297,05	24 868 079,10
Altor Fund III L.P.	24 325 106,59	22 372 213,80
MBKP 2015-3	22 963 167,08	22 007 042,25
Innova 5 L.P.	22 902 077,44	21 699 277,28
Lexington Capital Partners VIII	21 873 185,46	16 849 003,44
Activa Capital Fund II FCPR	20 987 000,00	27 634 878,73
Hitec Vision V L.P.	20 216 784,15	24 277 791,21
Triton Fund III	17 214 548,33	32 927 625,00
HitecVision Asset Solutions	16 785 197,99	16 030 078,22
Affinity Asia Pasific Fund III, L.P.	16 317 161,75	20 120 255,26
Hermes GPE GSF Secondary	15 799 544,96	12 807 131,62
Centerbridge III L.P.	15 309 912,74	14 866 643,55

MB Equity Fund IV KY	13 794 424,00	9 855 677,99
Kasvurahastojen Rahasto Ky	13 331 715,70	10 919 836,73
Mid Europa Fund III. L.P.	12 621 908,02	12 507 594,74
HitecVision VII, L.P.	12 325 731,60	14 087 849,96
Baring Vostok PE Fund IV, L.P.	10 618 801,32	14 250 017,10
Warburg Pincus Private Equity VIII	10 320 997,52	4 894 083,62
TPG Partners IV L.P.	10 320 281,99	14 345 024,08
Bowmark V	10 171 307,90	11 428 523,30
Sponsor Fund III KY	10 155 000,00	15 836 719,24
Wynnchurch Capital II L.P.	8 478 326,44	10 839 903,79
Lindsay Goldberg IV	7 777 002,85	7 803 839,93
ALTR FUND IV	7 688 121,07	8 478 805,11
WLR Recovery Fund IV	7 280 626,44	14 116 906,83
Sponsor Fund IV Ky	6 527 000,00	7 149 572,26
Intera Fund I Ky	5 991 965,00	10 442 408,15
Activa Capital Fund III FCPR	5 840 000,00	7 840 000,00
	2 158 798 594,50	1 728 136 876,25
Muut pääomarahastosijoitukset	130 087 566,99	300 020 985,16
Pääomarahastosijoitukset yhteensä	2 288 886 161,49	2 028 157 861,41

Sijoitukset noteeraamattomiin yhtiöihin

31.12.2015	Kirjanpito- eli käypä arvo euroa	Hankinta-arvo euroa
Suomi Power Networks SHL 8,17 %	129 648 295,79	129 648 295,79
Suomi Power Networks TopCo B.V.	78 269 791,85	21 462 950,06
Muut sijoitukset	172 674,00	3 396 648,00
Noteeraamattomat yhteensä	208 090 761,64	154 507 893,85
Pääomasijoitukset yhteensä	2 496 976 923,13	2 182 665 755,26

6.15 Hedge-rahastot ²⁵⁾

31.12.2015	Kirjanpito- eli käypä arvo euroa	Hankinta-arvo euroa
OZ Overseas Fund II	356 254 471,47	214 370 096,81
King Street A Series 1	302 257 353,92	218 053 503,73
Atlas Institutional Fund II	300 841 244,01	195 546 335,67
Blue Mountain Credit Alternatives Fund Ltd	265 303 836,39	207 530 429,72
GoldenTree Master Fund	264 587 329,35	203 967 653,54
Davidson Kempner International, Ltd - Class C	237 744 029,14	183 292 491,29
Mesirow Multimanager Fund II	232 992 755,99	152 374 431,27
Alyeska Fund	181 659 036,38	181 293 509,84
MKP Credit Offshore	127 872 274,53	102 597 178,54
Taconic Opportunity Offshore Fund	114 744 944,05	88 450 062,23
AllBlue Class A	97 113 951,76	74 999 999,98
York European Distressed Credit Fund	90 046 009,28	77 497 964,77
York European Distressed Credit Fund II	81 044 657,12	81 737 169,98
Davidson Kempner Long-Term Distressed Opportunities International II	76 680 652,95	52 565 766,49
Nektar Fund	60 677 638,85	50 000 000,00
H.I.G Bayside Loan Opportunity Feeder Fund III	45 181 487,00	45 739 593,21
BlueBay Direct Lending Fund II SLP	29 863 430,93	29 776 889,03
Davidson Kempner Long-Term Distressed Opportunities International	27 705 817,08	11 361 362,20
Davidson Kempner Long-Term Distressed Opportunities International III	15 591 451,45	16 864 361,01
	2 908 162 371,65	2 188 018 799,31
Muut	26 426 835,97	0,00
Yhteensä	2 934 589 207,62	2 188 018 799,31

6.16 Muut tytär- ja osakkuusyhtiöiden osakkeet ²⁶⁾

31.12.2015 Yhtiön nimi	Omistus osuus %	Kirjanpito- eli käypä arvo euroa	Hankinta-arvo euroa
Tytäryhtiöt			
Kuntakehitys KE Oy	100,00 %	2 522,82	2 522,82
Kuntakiinteistöt KE Oy	100,00 %	2 522,82	2 522,82
Kuntasijoitus KE Oy ¹⁾	100,00 %	8 409,40	8 409,40
		13 455,04	13 455,04
Osakkuusyhtiöiden osakkeet			
Kuntarahoitus Oyj ²⁾	30,66 %	200 395 996,67	24 595 829,37
Exilion Capital Oy ³⁾	25,50 %	33 628,20	33 628,20
		200 429 624,87	24 629 457,57
Yhteensä		200 443 079,91	24 642 912,61

¹⁾ Toimii vastuunalaisena yhtiömiehenä Keva Investments Ky:ssä, jonka kautta omistetut sijoitukset on esitetty pääomarahastoissa. Keva Investments Ky omistaa osuuden kahdesta yhdysvaltalaisesta pääomarahastosta, joiden kirjanpito- eli käyvät arvot ovat 239 812 506,66 ja 72 223 950,58 euroa ja hankinta-arvot 139 583 850,57 ja 77 936 591,77 euroa.

²⁾ Vuoden 2015 konsernitilinpäätöksen mukainen oma pääoma on 1 043 314 tuhatta euroa. *) Tilikauden voitto on 121 494 tuhatta euroa *)

*) Esitys 22.3.2016 pidettävälle Kuntarahoitus Oyj:n yhtiökokoukselle.

³⁾ Vuoden 2015 tilinpäätöksen mukainen oma pääoma on 183 531,10 euroa. Tilikauden voitto on 18 765,11 euroa.

6.17 Suurimmat joukkovelkakirjaomistukset liikkeeseenlaskijoittain ²⁷⁾

31.12.2015	Kirjanpito- eli käypä arvo euroa	Hankinta-arvo euroa
Liikkeeseenlaskija		
Saksan valtio	2 366 100 453,43	2 384 607 750,55
Ranskan valtio	1 313 380 640,41	1 323 758 765,51
Yhdysvallat	472 468 825,53	465 825 016,40
Belgian valtio	397 020 102,45	385 769 600,00
Suomen valtio	342 023 017,76	333 553 788,23
Puolan valtio	120 053 424,65	109 593 750,00
Credit Suisse international	106 809 663,90	104 797 350,00
Sparebanken Vest	106 480 123,69	110 378 121,54
Nykredit Bank A/S	81 464 169,94	79 907 600,00
Jubilee CLO B.V.	79 374 455,81	83 749 000,00
Cie Finacement Foncier	72 587 739,48	65 267 000,00
DNB Boligkredit AS	69 534 074,04	66 362 250,00
Alankomaiden valtio	64 348 835,62	61 624 999,99
German Postal Pensions	61 524 381,94	49 524 000,00
Caisse Francaise de Financement Local	56 158 267,12	49 514 000,00
Svenska Handelsbanken AB	54 687 601,97	52 225 443,02
Terra Boligkredit AS	54 346 554,80	49 791 000,00
Kuntarahoitus Oyj	52 308 737,70	50 000 000,00
Allied Irish Banks PLC	51 639 343,58	51 143 800,00
The Royal Bank of Scotland Plc	49 672 397,24	49 631 250,00
Bank of Ireland	48 064 080,06	46 873 080,00
Babson Euro CLO B.V.	48 053 990,94	48 629 000,00
Citycon Oyj	47 555 422,13	44 837 010,00
Deutsche Annington Finance	47 547 690,30	45 277 830,00
Credit Mutuel-CIC Home Loan Group	47 232 802,87	44 991 000,00
Suomen Hypoteekkiyhdistys	46 159 091,39	46 028 240,00
Dryden 35 Euro CLO B.V.	45 902 968,47	48 269 500,00
Stockholms läns landsting	44 195 612,02	39 793 600,00
Nationwide Building Society	42 938 568,27	34 883 500,00
HSBC France	42 635 257,67	39 342 725,00
ABN Amro Bank NV	42 402 328,17	41 986 200,00
TVO Teollisuuden voima	42 375 475,07	45 832 620,00
Neste Oil OYJ	42 338 575,11	41 736 568,55
Leaseplan Corporation NV	42 237 876,47	41 119 700,00
Credit Mutuel Arkea	41 623 830,33	34 848 100,00
Nordea Bank AB	41 244 338,76	38 182 157,61
Skandinaviska Enskilda Banken AB	40 889 058,00	38 421 779,12
AIB Mortgage Bank	37 471 209,43	35 420 000,00
Dartry Park CLO Limited	37 177 310,61	39 205 000,00
SLM Student Loan	36 387 227,22	38 000 000,00
ALD International	35 732 312,84	34 901 300,00
AT&T Inc	33 948 934,97	33 902 760,00
Metsä Board Oyj	33 754 767,25	32 802 275,00
	6 939 851 539,41	6 862 308 430,52
Muut	2 915 633 319,13	2 435 766 089,64
Yhteensä	9 855 484 858,54	9 298 074 520,16

6.18 Korkorahastot ²⁸⁾

31.12.2015	Kirjanpito- eli käypä arvo euroa	Hankinta-arvo euroa
Pimco Distressed Senior Credit Opportunities Fund (DISCO) II	432 971 853,71	236 944 778,45
Pimco Bravo II	218 333 792,65	173 946 983,01
Pimco Bravo	77 156 241,34	44 719 591,22
Sparinvest Nordic High Yield Value Bonds A	5 881 841,92	8 288 522,09
BlueBay High Yield Institutional Credit Select Fund	3 676 595,05	3 655 033,94
	738 020 324,67	467 554 908,71

6.19 Valuuttarahastot ²⁹⁾

31.12.2015	Kirjanpito- eli käypä arvo euroa	Hankinta-arvo euroa
IPM Global Currency Fund	91 903 267,31	50 298 999,74
	91 903 267,31	50 298 999,74

7 Muut liitetiedot

7.1 Johdannaissopimukset

	31.12.2015	31.12.2014
Osakejohdannaiset		
Termiini- ja futuurisopimukset		
Kohde-etuuden arvo	-448 064 274	-82 097 318
Positiivinen käypä arvo	0	2 281 310
Negatiivinen käypä arvo	-7 572 297	-5 645 326
Yhteensä netto	-7 572 297	-3 364 016
Optiosopimukset		
Kohde-etuuden arvo	8 093 330	16 130 198
Positiivinen käypä arvo	2 932 457	2 309 200
Negatiivinen käypä arvo	-4 713 971	0
Yhteensä netto	-1 781 515	2 309 200
Muut osakejohdannaiset		
Kohde-etuuden arvo	705 252 116	866 269 989
Positiivinen käypä arvo	3 842 913	18 848 794
Negatiivinen käypä arvo	-8 626 478	0
Yhteensä netto	-4 783 565	18 848 794
Korkojohdannaiset		
Termiini- ja futuurisopimukset		
Kohde-etuuden arvo	5 431 899 706	-1 037 400 000
Positiivinen käypä arvo	0	14 852 160
Negatiivinen käypä arvo	-21 748 277	-35 190 280
Yhteensä netto	-21 748 277	-20 338 120
Optiosopimukset		
Kohde-etuuden arvo	-3 388 974 310	1 363 655 383
Positiivinen käypä arvo	157 434 763	33 115 442
Negatiivinen käypä arvo	-14 243 884	-16 481 212
Yhteensä netto	143 190 880	16 634 230
Koronvaihtosopimukset		
Kohde-etuuden arvo	-9 844 769	0
Positiivinen käypä arvo	176 212 353	130 627 731
Negatiivinen käypä arvo	-97 558 728	-58 885 055
Yhteensä netto	78 653 625	71 742 676
Luottoriskinvaihtosopimukset		
Kohde-etuuden arvo	439 263 342	391 827 691
Positiivinen käypä arvo	0	0
Negatiivinen käypä arvo	-86 951	-226 058
Yhteensä netto	-86 951	-226 058

Valuuttajohdannaiset

Valuuttatermiinit

Kohde-etuuden arvo	8 109 648 704	6 509 981 606
Positiivinen käypä arvo	63 747 299	15 192 449
Negatiivinen käypä arvo	-54 872 069	-172 269 945
Yhteensä netto	8 875 230	-157 077 496

Optiosopimukset

Ostetut

Kohde-etuuden arvo	-37 727 642	-108 450 187
Positiivinen käypä arvo	19 024 954	23 351 924
Negatiivinen käypä arvo	-50 176	0
Yhteensä netto	18 974 779	23 351 924

Optiosopimukset

Asetetut

Kohde-etuuden arvo	100 587 704	295 423 221
Positiivinen käypä arvo	81 649	0
Negatiivinen käypä arvo	-5 484 337	-15 458 839
Yhteensä netto	-5 402 688	-15 458 839

Hyödykejohdannaiset

Kohde-etuuden arvo	0	33 788 338
Positiivinen käypä arvo	0	0
Negatiivinen käypä arvo	0	-21 089 093
Yhteensä netto	0	-21 089 093

7.2 Vastuut

	31.12.2015	31.12.2014
	euroa	euroa
Arvopaperilainaus		
<p>Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Lainaustoiminnan vastapuolena on säilytyspankki, State Street Bank & Trust Company, jolle lainaksiottajat asettavat vakuudet. Lainojen vakuutena on joko käteistä tai vastapuolelle pantattuja arvopapereita. Vakuudet kattavat lainassa olevien arvopaperien arvomuutokset ja niitä voidaan käyttää mahdollisissa lainojen toimitushäiriöissä. Arvopaperilainat ovat milloin tahansa keskeytettävissä. Vuoden 2015 aikana lainojen maturiteetti oli keskimäärin 30 päivää.</p>		
Osakkeet		
Käypä arvo	382 069 330,40	504 876 071,43
Joukkovelkakirjalainat		
Käypä arvo	3 468 313 911,08	4 071 768 671,86
Sijoitussitoumukset,		
Sitovat sopimukset joita ei ole vielä nostettu, mutta joihin on sitouduttu voimassa olevin sopimuksin		
Pääomarahastot	2 405 295 748,00	1 659 490 590,00
Äänettömän yhtiömiehen pääomasijoitus	162 882 061,00	170 547 936,00
Nostamattomat antolainat ja annetut tarjoukset	320 000,00	11 460 000,00
Kiinteistösijoitusrahastot	377 554 010,00	249 465 603,00
Kiinteistösijoitukset tytä- ja osakkuusyhtiöihin	53 544 920,00	35 050 683,00
Vuokravastuut		
Alle 1 vuotta	1 151 556,24	1 151 556,24
1 - 5 vuotta	4 414 298,92	6 005 454,76
Muut vastuut	315 941,25	179 330,54
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Johdannaiskaupan vakuudet *)		
Rahoitusosuudet	95 359 231,32	245 356 467,11
Käteisvakuudet	21 298 562,13	86 991 646,85

*) Vertailuvuoden tarkentuminen.

7.3 Kunnallisen eläkejärjestelmän karttuneiden etuuksien pääoma-arvo

Arvio kunnallisen eläkejärjestelmän karttuneiden etuuksien pääoma-arvosta on laskettu käyttäen 3 prosentin diskonttokorkoa. Diskonttokorko on valittu turvaavuusperiaatteen mukaisesti alhaiseksi ja etuuksien tulevien indeksikorotusten vaikutus on otettu huomioon korkoa valittaessa. Arviossa käytetty kuolevuus perustuu Tilastokeskuksen vuonna 2012 tehtyyn väestöennusteeseen, jota on jatkettu vuodesta 2060 olettaen kuolevuuden alenemistahdin puolittuvan.

Työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osalta käytetty kuolevuus perustuu Eläketurvakeskuksen tekemiin arvioihin. Aiemmista tilinpäätöksistä poiketen kunnallisen eläkejärjestelmän karttuneiden etuuksien pääoma-arvo sisältää arvion kunnallisen eläkejärjestelmän osuudesta koko työeläkejärjestelmän palkattomien aikojen eläkemenon kustannuksista, kun aikaisemmin luvussa on huomioitu vain kunnallisen eläkejärjestelmän piirissä olleiden karttuneet palkattomat ajat.

Laskelma perustuu Kevan ja Eläketurvakeskuksen rekistereistä saatuihin tietoihin. Laskelma perustuu vuoden 2013 lopun tietoihin sekä vuosien 2014 ja 2015 palkkasumma- ja eläkemenotietoihin. Palkattomien aikojen osalta laskelma perustuu Eläketurvakeskukselta saatuun vuoden 2014 loppuun mennessä kertyneiden palkattomien aikojen eläkemenoennusteeseen ja ennusteeseen työeläkelakikohtaisten työtulojen kehityksestä. Laskelma on tehty kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti, eli vuoden 2017 eläkeuudistuksen aiheuttamat muutokset ovat laskelmissa mukana.

Laskelmaa laadittaessa on jouduttu lisäksi tekemään lukuisia oletuksia mm. eläkealkavuuksiin ja eläkkeiden suuruuteen sekä kestoan liittyen. Palkattomien aikojen karttuma vuodelta 2015 on jouduttu arvioimaan vuoden 2015 TVR-maksun ennusteiden perusteella. Muutokset tietopohjassa sekä käytetyissä laskentaoletuksissa, erityisesti korko ja kuolevuustekijöissä, voivat muuttaa arviota karttuneiden etuuksien pääoma-arvosta merkittävästikin. Vaikka oletusten valinnassa ja laskelman laadinnassa on pyritty noudattamaan huolellisuutta, tulee laskelman lopputuloksia pitää kuitenkin lähinnä viitteellisinä.

Etuuksien pääoma-arvo	31.12.2015	31.12.2014
	euroa	euroa
	105 000 000 000,00	102 000 000 000,00

7.4 Kevaa kuvaavia keskeisiä lukuja

	2015	2014	2013	2012	2011
KuEL-palkkasumma, milj. euroa	16 820	16 670	16 528	16 121	15 376
KuEL-maksuosuudet, milj. euroa	5 013	4 971	4 890	4 696	4 406
KuEL-vakuutettujen lukumäärä 31.12. *)	522 000	523 000	523 000	521 000	515 000
Maksussa olevat KuEL-eläkkeet, kpl 31.12.	377 000	373 000	367 000	354 000	349 000
Maksetut KuEL-eläkkeet, milj. euroa	4 559	4 361	4 141	3 826	3 541
Sijoitukset käyvin arvoin, milj. euroa	44 214	41 548	37 819	34 359	29 568
Sijoitusten tuotto käyvin arvoin	4,8 %	8,7 %	7,5 %	12,9 %	-1,7 %
Sijoitusten vuotuinen reaalityttö rahastoimin alusta vuodesta 1988	4,0 %	4,0 %	3,8 %	3,7 %	3,2 %
Toimintakulut, milj. euroa	81,5	94,2	94,6	89,8	82,4
Henkilökunta, vakinaiset 31.12.	530	534	537	519	524
Maksussa olevat VaEL-eläkkeet, kpl 31.12.	263 000	270 000	274 000	272 000	275 000
Maksetut VaEL-eläkkeet, milj. euroa **)	4 440	4 352	4 226	3 834	3 656
Maksussa olevat KiEL-eläkkeet, kpl 31.12.	18 400	18 400	18 100	17 300	
Maksetut KiEL-eläkkeet, milj. euroa **)	180	176	166	170	
Maksussa olevat KelaL-eläkkeet, kpl 31.12.	5 900	5 900	5 900	5 800	
Maksetut KelaL-eläkkeet, milj. euroa **)	93	91	86	82	

*) Tarkistettu takautuvasti tietolähteen muuttumisen vuoksi.

**) Näillä maksuilla ei ole Kevan tilinpäätöksen tulosvaikutusta.

7.5 Sijoitusjakauma (käyvin arvoin)

	2015		2014		2013		2012		2011	
	milj.euroa	%	milj.euroa	%	milj.euroa	%	milj.euroa	%	milj.euroa	%
Lainasaamiset	455,9	1,1 %	535,9	1,3 %	622,1	1,7 %	709,4	2,1 %	832,7	2,9 %
Joukkovelkakirjat	15 382,3	37,5 %	15 618,9	37,7 %	13 935,3	38,2 %	13 809,4	41,2 %	11 516,0	39,7 %
Lyhytaikaiset sijoitukset	750,1	1,8 %	503,6	1,2 %	966,4	2,6 %	652,6	1,9 %	971,5	3,3 %
Osakkeet ja osakerahastot	15 775,1	38,5 %	17 080,5	41,3 %	14 791,3	40,5 %	12 981,2	38,7 %	11 229,1	38,7 %
Pääoma- ja Hedge -rahastot sekä hyödykesij.	5 632,0	13,7 %	4 781,6	11,6 %	3 374,2	9,2 %	2 624,1	7,8 %	2 044,9	7,0 %
Kiinteistöt	2 994,3	7,3 %	2 865,6	6,9 %	2 813,9	7,7 %	2 751,6	8,2 %	2 449,9	8,4 %
Sijoitukset yhteensä	40 989,7	100,0%	41 386,2	100,0%	36 503,1	100,0%	33 528,3	100,0%	29 044,1	100,0%
Kertyneet korot	108,9		139,4		143,6		134,8		145,2	
Muut erät	3 115,5		22,0		1 172,7		696,1		379,1	
Tuotonlaskennassa käytetyt sijoitukset	44 214,1		41 547,7		37 819,4		34 359,2		29 568,4	

7.6 Sijoitusten nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvo)

	Sijoitustoim. nettotuotto markkina- arvo milj. euroa		Sitoutunut pääoma milj.euroa	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle
	2015	2014						
Korkosijoitukset yhteensä	68,2	19 209,2		0,4%	4,9%	0,4%	11,5%	3,5%
Lainasaamiset	4,5	509,2		0,9%	1,0%	1,1%	2,3%	2,3%
Joukkovelkakirjalainat	43,3	15 037,4		0,3%	5,8%	0,4%	13,4%	3,7%
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	20,4	3 662,6		0,6%	0,2%	0,2%	0,5%	1,5%
Osakesijoitukset yhteensä	1 775,5	17 394,6		10,2%	13,7%	16,5%	16,5%	-7,7%
Noteeratut osakkeet	1 296,9	14 901,4		8,7%	12,5%	16,6%	17,2%	-10,0%
Pääomasijoitukset	366,9	2 188,0		16,8%	22,4%	14,4%	10,0%	13,9%
Noteeraamattomat osakkeet	111,7	305,1		36,6%	30,0%	50,7%	41,7%	60,5%
Kiinteistösijoitukset yhteensä	224,6	2 768,3		8,1%	5,6%	3,6%	4,7%	5,9%
Suorat kiinteistösijoitukset	126,7	2 127,2		6,0%	3,9%	3,1%	4,9%	6,1%
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	98,0	641,1		15,3%	11,1%	5,0%	4,0%	5,3%
Muut sijoitukset	-35,4	2 838,5		-1,2%	3,3%	9,1%	9,0%	-2,1%
Hedge-rahastosijoitukset	29,0	2 624,2		1,1%	6,2%	11,8%	10,4%	-0,5%
Hyödykesijoitukset	-64,4	214,3		-30,1%	-36,0%	-3,6%	5,2%	-6,1%
Sijoitukset yhteensä	2 032,9	42 210,6		4,8%	8,7%	7,6%	13,0%	-1,6%
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-2,7	-		0,0%	-0,1%	-0,1%	-0,1%	-0,1%
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo	2 030,2	42 210,6		4,8%	8,7%	7,5%	12,9%	-1,7%

Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

7.7 Sijoitusomaisuuden tuotto- ja riskiluvut *)

	Markkina- arvo		Riskinmukainen jaukama		Tuotto	Riski	
	milj.euroa	%	milj. euroa	%		Volatiliteetti	Mod.duraatio
Korkosijoitukset	19 895,1	45,0 %	22 254,2	50,3 %	0,4 %		
Lainasaamiset	457,1	1,0 %	457,1	1,0 %	0,9 %		
Joukkovelkakirjalainat	15 316,8	34,6 %	17 356,0	39,3 %	0,3 %	3,4 %	7,4
<i>Julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat</i>	6 330,7	14,3 %	7 932,3	17,9 %	1,2 %		
<i>Muiden yhteisöjen joukkovelkakirjat</i>	8 986,1	20,3 %	9 423,7	21,3%	-0,4 %		
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	4 121,1	9,3 %	4 441,1	10,0 %	0,6 %		
Osakesijoitukset	18 431,9	41,7 %	18 712,2	42,3 %	10,2 %		
Noteeratut osakkeet	15 737,6	35,6 %	16 017,9	36,2 %	8,7 %	12,3 %	
Pääomasijoitukset	2 283,0	5,2 %	2 283,0	5,2 %	16,8 %		
Noteeraamattomat osakkeet	411,2	0,9 %	411,2	0,9 %	36,6 %		
Kiinteistösijoitukset	2 953,6	6,7 %	2 953,6	6,7 %	8,1 %		
Suorat kiinteistösijoitukset	2 221,4	5,0 %	2 221,4	5,0 %	6,0 %		
Kiinteistösijoitusrahastot	732,3	1,7 %	732,3	1,7 %	15,3 %		
Muut sijoitukset	2 933,5	6,6 %	2 933,5	6,6 %	-1,2 %		
Hedge-rahastot	2 933,5	6,6 %	2 933,5	6,6 %	1,1 %	3,0 %	
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %	-30,1 %		
Muut sijoitukset	-	-	-	-	-		
Sijoitukset yhteensä			46 853,5	106,0 %			
Johdannaisten vaikutus			-2 639,3	-6,0 %			
Sijoitukset yhteensä**)	44 214,1	100 %	44 214,1	100 %	4,8 %	6,0 %	

*) Luokittelu on TELAn tuotonlaskentaryhmän suosituksen mukainen.

** Sijoitukset yhteensä on tuotonlaskennassa käytettyjen sijoitusten markkina-arvo vuoden lopussa.

Volatiliteetti on laskettu kahden vuoden kuukausittaisista logaritmisoiduista historiatuotoista.

8 Tilinpäätöksen ja hallituksen toimintakertomuksen päiväys ja allekirjoitus

Helsingissä 25. päivänä helmikuuta 2016

Anna-Kaisa Ikonen

Markus Lohi

Heini Jalkanen

Raimo Vistbacka

Risto Kangas

Harri Virta

Sallamaari Muhonen

Rauno Vesivalo

Tapani Hellstén

9 Tilintarkastuskertomus

Kevan valtuuskunnalle

Olemme tilintarkastaneet Kevan kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastuspa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja

siitä, ovatko hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus eläkelaitosta kohtaan, taikka rikkoneet Kevaa koskevaa lakia tai sen nojalla annettuja muita säännöksiä tai määräyksiä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on eläkelaitoksessa merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon eläkelaitoksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Suorittamastamme valvontatarkastuksesta olemme antaneet Kevan johtosäännön edellyttämät kaksi vuotuista valvontatarkastuskertomusta.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot Kevan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 25. päivänä helmikuuta 2016

Ernst & Young Oy
KHT-yhteisö

Harri Pärssinen
KHT

The background is a solid teal color with several large, overlapping, curved shapes in a lighter shade of teal, creating a sense of depth and movement. The shapes are positioned in the upper and middle sections of the page.

Keva

PL 425

00101 Helsinki

Puhelin 020 614 21

www.keva.fi